15
ağustos
1965
özel sayı

TÜRK-İŞ

sayı
30

Ali Şakir Ağanoğlu
Trabzon

Naci Güray
Elâzığ

Ahmet Aydın Bolak
Balıkesir

Türk-İş seçtirmemeye çalışacağı Milletvekillerini açıkladı

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

AYLIK DERGİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

15 AĞUSTOS
1 9 6 5

YIL : 3
SAYI : 30

Fiatı : 250 Krş.
1 Yıllık 25.00 TL.

TÜRK - İŞ ADINA IMTİYAZ SAHİBİ
Seyfi DEMİRSOY

Genel Yayın Müdürü
Oktay POYRAZ

Yazı İşleri Müdürü
Özer ESMER

İDARE ve YAZIŞMA ADRESİ
İşçi Sigortaları Hanı
Atatürk Bulvarı Kat 1/2
YENİŞEHİR — ANKARA
Telefon :
12 66 18 — 12 37 67

TÜRK - İŞ DERGİSİ BASIN AHLÂK YASASINA UYMAYI KABUL ETMİŞTİR.

DİZİLDİĞİ VE BASILDIĞI YER
Sâlik
MATBAASI - ANKARA — 1965

SUNUŞ

Değerli okurlarımız,

Türk-İş, bu sayısında sizlere, dört yıllık parlamento çalışmaları boyunca, çeşitli davranışlarıyla, Türk İşçi Hareketi'nin karşısında olduklarını gösteren, sosyal sorunlarla gereği gibi ilgilenmeyen milletvekillerinin listesini vermektedir.

Ekim ayında yapılacak milletvekili seçimlerinde, bu milletveki'leri Türk İşçisi'nden oy alamayacaklardır.

Türk-İş'in, bu konudaki açıklamasını, aday yoklamalarına 15 gün kala yapacağını geçen sayımızda bildirmiştik. Bu amaçla düzenlediğimiz özel sayımız, Türk-İş'in Dergisi'nin normal yayım tarihinden on beş gün önce elinize geçmiş olacaktır.

Eylûl sayımız da, her zaman olduğu gibi Eylûl ayının başında yayımlanacak, Türk-İş'in yayın tarihinde herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

İç sayfalarda bu «seçtirmeme kampanyası»yla ilgili listeyi merakla okuyacak, kampanyanın hedef tuttuğu siyasîlerin, Türk İşçi Hareketi'nin gözünde manen mahkûm ediliş nedenlerini izleyeceksiniz.

Türk-İş'in demokratik bir baskı grubu olarak, Türkiye'nin siyasî hayatında işgal ettiği önemli yer ve bu yeri işgal etmesinin haklı gerekçesi de, bu sayımızda yer verdiğimiz konular arasındadır.

Dört yıllık başarılı denetimin sonucu, demokrasiye gönülden inanmış okurlarımızı memnun edecek kanısındayız.

Saygılarımızla,

BU SAYIMIZDA

Geriye Dönüş Yok
Seyfi DEMİRSOY

İşçinin Demokrasideki Yeri
Halil TUNÇ

Benimseyeceğimiz İlke
Muzaffer SIRANÇ

Baskının Gayesi

Bir İlim Adamının Görüşü

Sendikalar Beğenmediklerini Seçtirmezler

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Toplantısı

Yeni Çeltek

Dünyada Milyonlarca Köle Var

ICFTU'da Kıbrıs

Haberler

KAPAK

Türk-İş, kapaktaki isimleri bir daha seçtirmemeye, onların parlamentoya bir kez daha gelmelerini önlemeye çalışacak.

BAŞKAN'DAN

Geriye dönüş yok!..

Mesleğinden, işinden şikâyet etmeyeni görmedim şimdiye kadar. Politikacısı, esnafı, tüccarı, doktoru, avukatı hep yakınırlar. Son senelerde mesleklere bir yenisini biz ekledik "Sendikacılık".

Sendikacılar da söz geldiğinde mesleklerinden şikâyetçi olurlar.

Yeni tanıdığınız birisinin ilk sorusu; mesleğiniz nedir? Sendikacıyım dersiniz. Alında hatlar çoğalır, gözler açılır soru üstüne soru yığılır üstünüze. Nedir bu? diye...

Evet sendika yöneticiliği de meslek halini aldı. Hem de zevkli, meşakkatlı çok taraflı bir meslek.

Zevklidir. Binlerin, yüzbinlerin, milyonların dâvasını üzerine almış, hallediyorsun. Ekmeğine katık koyuyor, iş şartlarını ıslah ediyorsun. İleri haklar alıyorsun. Bunun zevkine doyum olur mu?

Meşakkatlıdır. Gün, saat, gece, gündüz yoktur sendikacılıkta. Hareket isteyen bir meslek. Karakolu, savcısı, mahkemesi var. Hatta hapishanesi. Hem boş yere "sendikacılığın yolu hapishaneden geçer" dememişlerdir batıda sendikacılar. Bir hiç uğruna hizmet ettiklerine yuhalatırlar seni. Kitleyi yanlış yöne sevketmek isteyenlere karşı çıkar, doğruyu söylersin ve sevilmezsin.

Bunlar gam değil. Bile bile yürüyoruz bu yolda. Parazitlerin tesiri daima kısa olmuştur. Ve öyle olmağa da mahkûmdur.

Çok taraflıdır sendikacılık. Meslektaşından çekersin. Kıskanır muvaffakiyetini, "şartlar yardım etti" der, çıkar işin içinden Şartları insanların yarattığını bilmemezlikten gelir. Garazsız ivaz sız dostun söylediği acı da olsa dost olduğu için alınmayacaksınız Ya riyakârı, ya dostluğu pamuk ipliğine bağlanmışı ne yapacaksın! Bileceksin; sonrası kolay.

İşçiden de sitem alırsın.

Yalnız iş, sigorta, toplu sözleşme, sendika gibi iş hayatını ilgilendiren mevzuatın dışına çıkmak zorundasın. Aksi halde yaya kalırsın.

Hükûmetlerle iyi münasebetler kurdun mu arkandan yağcı, kurmadın mı fazlaya kaçtı derler. Hem de kimler. Evet bazı meslektaşların.

İşverenle de öyle. Eskiden fabrika müdürü ile kahve içtiğini görseler "satıldı" yı yerdin. Şimdi yeni moda sendikacı sendikacıyı yaptırmak istedi mi "yaptığın sözleşmeden ben daha iyisini yaparım" der. Yer tutar, iz bırakır mı düşünmez? Düşündüğü devirmek. Bu moda da geçiyor yavaş yavaş; işçi uyanık biliyor konusunu ve şartları.

Her tarafa çarşaf, çarşaf beyanname dağıtan nevzuhur hacıyatmaz sendikacılara kim kıymet verdi? Ne aldılar. Tepeden atmalarına kim koştu. Arşın arşın tabela ve kelimelerden ibaret ünvanlar; büyüklükler ne kazandırdı sahiplerine. Hiç kazanmak istedikleri yok mu idd. Şu yakında yapılacak seçimlerde partilerden. Adaylık. Olurmu olur.

Sendikacılıkta şöhrete sahip olduklarını vehmedenler, noktalı virgülü lâf edenler prensip prensip diye direnip presipsizlikler çukuruna yuvarlananlara ne diyelim. Mesleğimizin kötüleri bunlar. Başka meslekte yok mu sanki.

Yok geriye dönüş yok. Yaptıramazlar bunu bize. Bölemezsiniz şöhretiniz de yetmez. Şu bu, eskiliğiniz de.

Hangi kör güneşi görmek istemez. Ben söyleyim bizim bakar körler hırslarından öfkelerinden işçinin sosyal ve ekonomik sahasında kaydettiğimiz ilerlemeyi görmek istemiyorlar. O kadar.

Seyfi Demirsoy

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BİNASI **Olumsuz davranışlara paydos**

ŞİMDİ SIRA BİZDE

Dört yıl boyunca işçi ve toplum aleyhinde çalışmış Milletvekilleri işçilerden gene oy isteyecek. Ama artık uyandık.

Türk-İş, bundan uzun bir süre önce, Parlamentoda, işçi, toplum ve memleket menfaatler aleyhinde çalışan milletvekilleri ile senatörleri tesbit edip, seçimlerde bunları seçtirmemeye çalışacağını açıklamıştı.

Geçtiğimiz devre içinde, Türk-İş, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, parlamenterlerin çalışmasını yakından işledi. Alınan sonuç, yürekler acısıydı.

Demokratik rejimin tabii bir icabı olarak, bir baskı grubunun bu çeşit seçtirmeme kampanyasına girmesi Türkiye'de ilk defa olduğu için, işçi aleyhine faaliyetleri tesbit edilen yüzden fazla milletvekilinden en aşırı hareke tetmiş olanları, seçtirilmeyecekler listesine alındı.

Önümüzdeki devre ise, bu müsamaha yapılmayacak ve hatta gerekirse, işçiler, toplum ve memleket menfaatleri aleyhine çalışan siyasi Partiler dahi, işçi düşmanı ilân edilecektir.

Türk'İş'i bu yola başvurmaya mecbur eden sebepler neydi?

İşçi bu isimlere oy vermeyecek

AHMET AYDIN BOLAK
(Balıkesir C. H. P.)
NACİ GÜRAY
(Elâzığ A.P.)
ZEYNEL GÜNDOĞDU
(Erzincan C.H.P.)
İHSAN İNAL
(İçel A.P.)
SAİT SİNA YÜCELSOY
(Konya A.P.)
AHMET BİLGİN
(Kırşehir M.P.)
RUHİ SOYER
(Niğde C.H.P.)
ZEYYAT KOCAMEMİ
(Tokat Y.T.P.)
ALİ ŞAKİR AĞANOĞLU
(Trabzon C.H.P.)

Seçtirmeme kampanyası ve nedenleri

Türkiye demokrasi ilkelerini benimsemiştir. Yurdumuzun, demokrasiden başka bir rejimle idare edilemeyeceği sağ ya da sol herhangi bir dikta rejiminin asla benimsenmeyece ği defalarca ilân edilmiştir. Bunu sadece. Türkiye'deki işçileri bünsinde toplayan Türk-İş değil, bütün siyasi partiler, bütün kuruluşlar söylemektedir.

Evet, demokrasiden başka rejimi benimsemiyoruz.

Demokrasi diyoruz...

NEDİR DEMOKRASİ?

Yakın bir zamana kadar, demokrasi, bize sadece oy vermek olarak gösterildi.

Sandık başına gider oy veririz.. Aradan dört yıl geçer; birtakım adamlar gelir, nutuklar atar, vaadlerde bulunur. Biz gene sandık başına koşar, gene oy verir, bir takım kişileri meclis'e yollarız...

Ondan sonra da dört yıl daha bekleriz.

Bu mu benimsediğimiz demokrasi?

Elbette değil...

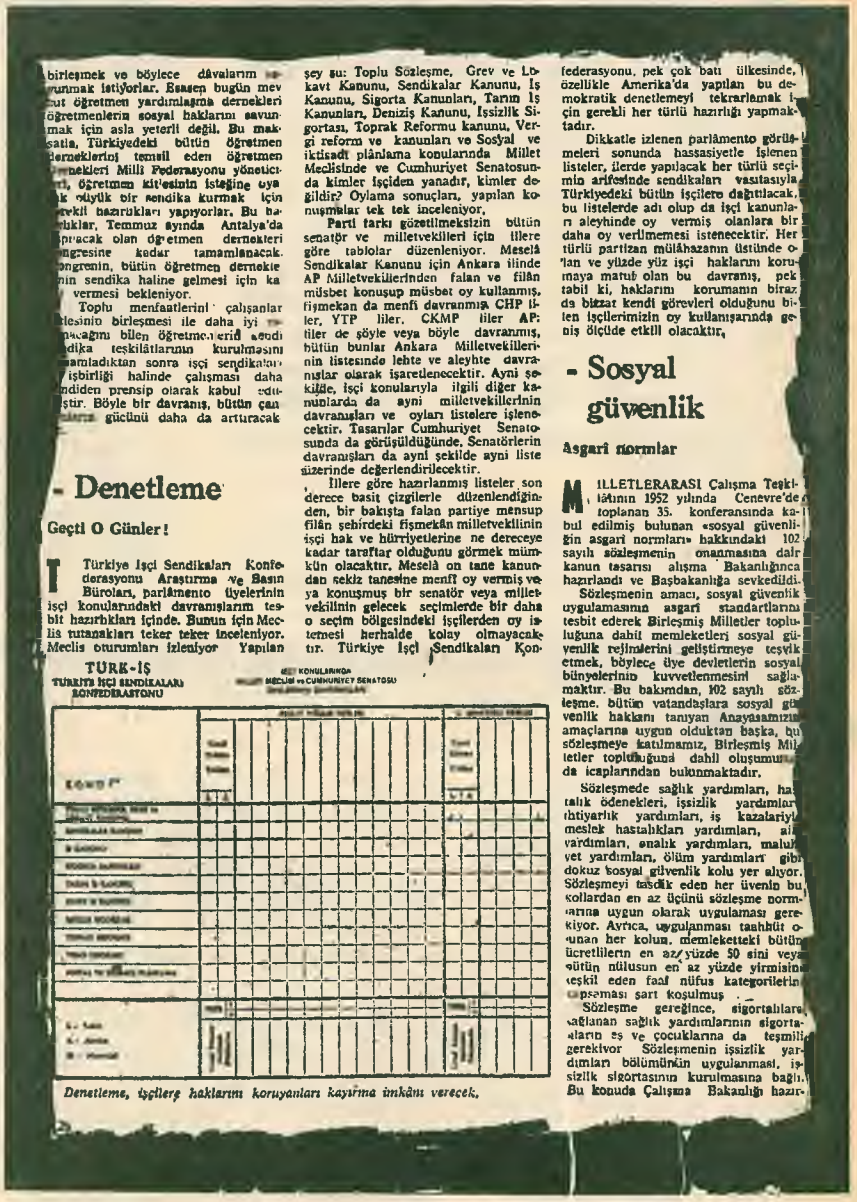
Öyleyse nedir?

Gerçek demokrasi seçmenlerin, seçtikleri adaylar üzerinde baskı kurarak, onları, yurt ve toplum menfaatleri için çalıştırdıkları rejimdir.

Bu, Amerika'da da böyledir, İngiltere'de de böyledir, Fransa'da da, İsveç'te de, ,Holanda'da da, akla gelebilen gerçek demokrasiyi benimsemiş her ülkede böyledir.

TÜRKİYE'DE DURUM

Yıllardan beri, en büyük seçmen topluluklarından biri olan işçilere, ya adaylar, ya da partiler tarafından çeşitli vaadlerde bulunurlar. İşçiler bu vaadleri kabul edip oy verirler Sonra da bu vaadler unutulur.

birleşmek ve böylece dâvalarını savunmak istiyorlar. Esasen bugün mevcut öğretmen yardımlaşma dernekleri öğretmenlerin sosyal haklarını savunmak için asla yeterli değil. Bu maksatla, Türkiyedeki bütün öğretmen derneklerini temsil eden öğretmen dernekleri Milli Federasyonu yöneticileri, öğretmen kitlesinin isteğine uya lk ölçülük bir sendika kurmak için erekli hazırlıkları yapıyorlar. Bu hazırlıklar, Temmuz ayında Antalya'da pılacak olan öğretmen dernekleri ongresine kadar tamamlanacak. ongresinin, bütün öğretmen dernekle nin sendika haline gelmesi için ka vermesi bekleniyor.

Toplu menfaatlerini çalışanlar lesinin birleşmesi ile daha iyi ne acağını bilen öğretmenlerin acudi dika teşkilâtlarının kurulmasını amladıktan sonra işçi sendikaları işbirliği halinde çalışması daha ndiden prensip olarak kabul edi tir. Böyle bir davranış, bütün çalı gücünü daha da artıracak

- Denetleme

Geçti O Günler!

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma ve Basın Büroları, parlâmento üyelerinin işçi konularındaki davranışlarını tesbit hazırlıkları içinde. Bunun için Meclis tutanakları teker teker inceleniyor. Meclis oturumları izleniyor Yapılan

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

MECLİS ve CUMHURİYET SENATOSU

Denetleme, işçilerş haklarını koruyanları kayırma imkânı verecek.

şey şu: Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu, Sendikalar Kanunu, İş Kanunu, Sigorta Kanunları, Tarım İş Kanunları, Deniziş Kanunu, İşsizlik Sigortası, Toprak Reformu kanunu, Vergi reform ve kanunları ve Sosyal ve iktisadî plânlama konularında Millet Meclisinde ve Cumhuriyet Senatosunda kimler işçiden yanadır, kimler değildir? Oylama sonuçları, yapılan konuşmalar tek tek inceleniyor,

Parti tarkı gözetilmeksizin bütün senatör ve milletvekilleri için illere göre tablolar düzenleniyor. Meselâ Sendikalar Kanunu için Ankara ilinde AP Milletvekillerinden falan ve filân müsbet konuşup müsbet oy kullanmış, fişmekan da menfi davranmış CHP iller, YTP liler, CKMP liler AP: liler de şöyle veya böyle davranmış, bütün bunlar Ankara Milletvekillerinin listesinde lehte ve aleyhte davranışlar olarak işaretlenecektir. Ayni şekilde, işçi konularıyla ilgili diğer kanunlarda da ayni milletvekillerinin davranışları ve oyları listelere işlenecektir. Tasarılar Cumhuriyet Senatosunda da görüşüldüğünde, Senatörlerin davranışları da ayni şekilde ayni liste üzerinde değerlendirilecektir.

İllere göre hazırlanmış listeler son derece basit çizgilerle düzenlendiğinden, bir bakışta falan partiye mensup filân şehirdeki fişmekân milletvekilinin işçi hak ve hürriyetlerine ne dereceye kadar taraftar olduğunu görmek mümkün olacaktır. Meselâ on tane kanundan sekiz tanesine menfi oy vermiş veya konuşmuş bir senatör veya milletvekilinin gelecek seçimlerde bir daha o seçim bölgesindeki işçilerden oy istemesi herhalde kolay olmayacaktır. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, pek çok batı ülkesinde, özellikle Amerika'da yapılan bu demokratik denetlemeyi tekrarlamak için gerekli her türlü hazırlığı yapmaktadır.

Dikkatle izlenen parlâmento görüşmeleri sonunda hassasiyetle işlenen listeler, ilerde yapılacak her türlü seçimin arifesinde sendikaları vasıtasıyla Türkiyedeki bütün işçilere dağıtılacak, bu listelerde adı olup da işçi kanunlarına aleyhinde oy vermiş olanlara bir daha oy verilmemesi istenecektir. Her türlü partizan mülâhazanın üstünde olan ve yüzde yüz işçi haklarını korumaya matuf olan bu davranış, pek tabii ki, haklarını korumanın biraz da bizzat kendi görevleri olduğunu bilen işçilerimizin oy kullanışlarında geniş ölçüde etkili olacaktır.

- Sosyal güvenlik

Asgari normlar

MILLETLERARASI Çalışma Teşkilâtının 1952 yılında Cenevre'de toplanan 35. konferansında kabul edilmiş bulunan «sosyal güvenliğin asgari normları» hakkındaki 102 sayılı sözleşmenin onanmasına dair kanun tasarısı alışma Bakanlığınca hazırlandı ve Başbakanlığa sevkedildi.

Sözleşmenin amacı, sosyal güvenlik uygulamasına asgari standartlarını tesbit ederek Birleşmiş Milletler topluluğuna dahil memleketleri sosyal güvenlik rejimlerini geliştirmeye teşvik etmek, böylece üye devletlerin sosyal bünyelerinin kuvvetlenmesini sağlamaktır. Bu bakımdan, 102 sayılı sözleşme, bütün vatandaşlara sosyal güvenlik hakkını tanıyan Anayasamızın amaçlarına uygun olduktan başka, bu sözleşmeye katılmamız, Birleşmiş Milletler topluluğuna dahil oluşumuza da icaplarından bulunmaktadır.

Sözleşmede sağlık yardımları, hastalık ödenekleri, işsizlik yardımları ihtiyarlık yardımları, iş kazalarıyle meslek hastalıkları yardımları, aile yardımları, analık yardımları, maluliyet yardımları, ölüm yardımları gibi dokuz sosyal güvenlik kolu yer alıyor. Sözleşmeyi tasdik eden her üvenlik kollardan en az üçünü sözleşme normlarına uygun olarak uygulaması gerekiyor. Ayrıca, uygulanması tasdhtit olunan her kolun, memleketteki bütün ücretlilerin en az yüzde 50 sini veya bütün nüfusun en az yüzde yirmisini teşkil eden faal nüfus kategorilerini kapsaması şart koşulmuş .

Sözleşme gereğince, sigortalılara sağlanan sağlık yardımlarının sigortalıların eş ve çocuklarına da teşmili gerekiyor Sözleşmenin işsizlik yardımları bölümünün uygulanması, işsizlik sigortasının kurulmasına bağlı. Bu konuda Çalışma Bakanlığı hazır-

ZAMANINDA UYARMIŞTIK — Milletvekilleri ve Senatörleri Nisan 1963'te uyarmış, davranışlarının dikkatle izlendiğini açıklamıştır. Yukarıda, Türk-İş dergisinin Nisan 1963 tarihli sayısında bu haberin kupürü görülüyor.

Demokraside

İnsanların çoğunluğu, sırtlarında birer semerle doğmamış oldukları gibi, bir takım imtiyazlı Kişiler de, onların sırtına binmek için yaratılmışlardır..''

Thomas Jefferson

Türkiye'nin siyasî fonksiyonunda, Türk-İş'in demokratik bir baskı grubu olarak dolaylı, fakat aktif görev alması, birçok çevrelerde çeşitli yorumlamalara yol açmıştır.

Bugüne kadar yapılan seçimlerde, Türk-İş ve üye teşekkülleri, kendilerine bağlı yüzbinlerce işçinin oyuna yön vermek konusunda herhangi bir telkinde bulunmamışlardır. Bunun sonucu olarak, yönetici işçi teşekkülleri tarafından kanalize edilmeyen işçi oyları rasgele dağılmış ve işçi kitlesi, kendini, bir kuvvet olarak siyasî alanda hissettirememiştir.

Ancak, bu davranışı bir ihmal, ya da önemsemezlik olarak vasıflandırmak, bizi yanlış sonuçlara götürecektir. Sendikal anlayışımızın henüz yeterince gelişmemiş, kültür düzeyimizin pek düşük olduğu o dönemlerde, siyasî mekanizmayı etkileyici bir unsur olarak görev almak zamansız bulunmuştu. İşçiler, partilere hisleriyle bağlı olduklarından, oy verdikleri partinin programını inceleme ve programın uygulanmasını denetleme durumunda değillerdi. Bunun doğal sonucu olarak ta, Türk İşçisi, siyasî programların kendisine ne verebileceğini hesaplama yeteneğinden yoksun kalıyordu.

Bugün, Türk işçileri, lûtuf değil, hak istediklerini bilerek taleplerde bulunmaya ve teşkilâtlanmaya başlamışlardır. Bunun sonucu olarak, pek çok batı ülkesinde, örneğin Birleşik Amerika'da uygulanan bu demokratik denetleme, artık bugün, Türk-İş'çe de uygulanmaktadır. Bu, batı demokra-

OLAYLAR

İşçi seçmenlerin karşısına çıkanlar, her seferinde, işçilerin çok güçlü bir teşkilatları olmadığını düşünerek, meydanda istedikleri gibi at oynatırlar.

Ama, son yıllarda bu artık değişmiştir. Türkiye'deki bütün işçileri bünyesinde toplayan Türk-İş, çok güçlü bir kuruluş olarak, her tarafta sesini duyurmaya, sözünü geçirmeye başlamıştır.

Türk-İş'in bu gücünü henüz farkedemeyenler, geçtiğimiz devre, Meclis'te yine işçi menfaatleri, toplum menfaatleri aleyhine çalışmaya kalkışmışlardır.

Türk-İş bunları, ya isim zikrederek, ya da genel olarak, çeşitli bildirilerle uyarmıştır. **«Yapmayın»** demiştir. **«Sizi memleket menfaatleri yararına çalışmanız için Meclis'e gönderdik»** demiştir, **«birkaç kişinin menfaatleri için gayret göstereceğinize, toplumun, memleketin menfaatleri için çalışın»** demiştir.

Bazı milletvekilleri zaten bu görüşte olduklarından, memleket menfaatleri uğruna çalışmaya devam etmişlerdir. Bazıları, ikazlarımızı kabul etmiş, bazıları, fazla ileri gitmemiş ama, yine de memleket ve işçi menfaatleri aleyhine oy kullanmış, bazıları ise, açıktan açığa Millet Meclisi'nde işçi düşmanlığı, memleket menfaatleri düşmanlığı, toplum düşmanlığı yapmışlardır.

Bu sonuncular, yani açık açık toplum düşmanlığı, işçi düşmanlığı, memleket menfaatleri düşmanlığı yapanlar zannetmişlerdir ki, eski tas eski hamam... Seçmenlere istediklerini söylerle meclise gelince de söylediklerinin tersini yaparlar. Kimse de bunu farketmez.

Oysa ki, olmadı. Atalarımızın dediği gibi, «evdeki hesap çarşıya uymadı».

Türk-İş, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu çalışmalarını yakından ve günü gününe takibetti. Kim ne demiş, kim ne yapmış, kim

İşçinin Yeri

Halil Tunç

silerindeki seçimlerde ve kanunların gerçekleştirilip, uygulanışında kendilerinden sık sık bahsedilen «baskı gruplarının» Türkiye'de de teşkilâtlanmaya başlaması demektir ki, müesseseler rejimi demek olan demokrasiye inananlar, bundan mutluluk duymaktadırlar.

Türk-İş, bütün bir dönem boyunca, parlamento görüşmelerini büyük dikkatle izlemiş ve Türk İşçi Hareketi'yle ilgili konulardaki çeşitli davranışları titiz bir ayrıma tâbi tutmuştur.

Her türlü partizanca düşüncenin üstünde olan ve yüzde yüz işçi haklarını korumak için yönelinen bu davranış, haklarını sovunmanın en başta kendi görevi olduğu bilincine erişmiş Türk İşçisi'nin oy kullanışında da elbette etkin olacaktır.

Bunun sonucu, meclislerin, hükûmetin ve idareci kadronun çeşitli konulardaki karar ve davranışları devamlı olarak tahlil edilecek ve işçi, bu karar ve davranışları, kendi yararları bakımından değerlendirecektir.

Türk İşçisi'nin bu uyanıklığından mutluluk duyalım, bütün demokratik müesseselerimizin aynı olgunluğa erişmesini temenni edelim.

Bu arada Birleşik Amerika'nın eski Cumhurbaşkanlarından Thomas Jefferson'un şu sözünü unutulmayacak şekilde kafamıza yerleştirelim :

«İnsanların çoğunluğu, sırtlarında birer semerle doğmamış oldukları gibi, bir kısım imtiyazlı kişiler de onların sırtlarına binmek için yaratılmamışlardır...»

nasıl oy kullanmış, hepsini kaydet ti.

Ve, nihayet seçimler geldi çattı...

BUNLAR SEÇİLMEMELİ

Şimdi Türk-İş, üyesi bütün teş kilatların mensubu işçilere durumu duyuruyor, ve diyor ki; **«işçi menfaatleri aleyhine çalışan, işçileri da ha iyi hayat şartlarına kavuşturacak imkânların sağlanmasına engel olan, toplum içinde sayıları bir kaç yüzü aşmayan menfaat gurup larının sözcülüğünü yapan, kalkınmanın bütün külfetini, işçilerin, köylülerin, dar gelirlilerin sırtına yükleyip, nimetlerini gene, belli bir kaç yüz kişinin almasını sağlamaya çalışan eski milletvekilleri tekrar karşınıza çıkıp, oy isteyecekler...**

Onların isimlerini açıklıyoruz.

Onlara oy verip, Meclis'e göndermeyin...»

Demokrasiyi benimsemiş bütün ülkelerde, işçiler, köylüler, dar gelirliler kendi aleyhlerine çalışan milletvekillerine oy vermezler, kendi yakınlarına telkinde bulunup oy verdirmezler.

Bunlar hangi partiden olursa olsun... Bizim için, biz işçiler için, partilerden önce, kendi menfaatlerimiz gelir. Kendileri, aldıkları dünya kadar parayı az görüp, yüzlerce lira artırmaya çalışırken, bizim bir kaç lira kazanmamıza, kalkınmanın nimetlerinden herkesle beraber ve eşit olarak istifade etmemize engel olanlar, hangi partiden olursa olsun, bizim, toplumumuzun iyiliğini istemeyen insanlardır.

Bu şahısları, partiler de listelerine alıp milletvekili yapmasınlar...

Bütün partilere de anlatmak gerek ki, listelerine işçi menfaatleri, toplum menfaatleri, memleket menfaatleri aleyhine çalışan insanları alırlarsa, onlara oy vermeyeceğiz.

Herkes aklını başına alsın...

Türk işçisi vatanperverdir. Türk işçisi memleketini düşünür. Ve, bu yüzdendir ki, Türk işçisi

Daha önce söylemiştik

Sosyal Sigortalar Kanunu mecliste görüşülürken, kendilerini bin dörtyüz eczacının temsilcisi sanıp, işçiler aleyhinde çalışan işçilerin ödedikleri sigorta primlerinin eczacıların cebine gitmesini sağlayan milletvekillerine o sıralarda Türk-İş tarafından telgraflar çekilmişti.

İşçilere «amele» diyen, sırf kendi görüşlerini kabul ettirmek için «doktrin» kelimesinin arkasına sığınarak, etrafa bol keseden tehditler savuran milletvekillerine çekilen protesto telgrafları şunlardır :

«Sayın Naci Güray
Elâzığ Milletvekili — ANKARA

Sosyal Sigortalar Kanunu Tasarısı, önce hükûmetle, yedi özel sektör temsilcisi ve yedi sendika temsilcisiyle birlikte görüşülmüş ve Millet Meclisi'nin ilk metnindeki 123 üncü madde oybirliğiyle kabul edilmişti.

Doktrin kelimesi arkasına sığınarak 123 üncü madde üzerinde yaptığınız konuşmadaki tehdidiniz, bizi ne yıldırır ve ne de üzerimizde iz bırakır.

Çok denenmiştir bu tehditler.

İşçi seçmenlerinizin sizi daha iyi tanımaları için, konuşmanızı teksir edip. kendilerine ileteceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Halil Tunç
Başkan — Genel Sekreter»

«Sayın Ruhi Soyer,
Niğde Milletvekili — ANKARA

Meclisin dünkü müzakeresinde, Sosyal Sigortalar konusundaki konuşmanızı hazin hazin dinledik.

Yönümüz, Atatürk'ün gösterdiği yöndür. Bunu sayısız misallerle ispat ettik.

Büyük kurtarıcı Atatürk, daha 17 Şubat 1923'te İzmir İktisat Kongresi'nde amele yerine işçi kelimesini kabul ettirmiştir.

Siz, mecliste işçiden rahat «amele» diye bahsettiniz. Gerçi ondan da alınmayız. Ama işçi arasında şu veya bu sebeple yapacağınız konuşmalarda kendisine amele diye hitap edecek olursanız, protesto ile karşılaşacağınızı biliniz.

Konuşmanız, işçilere dost ve dost olmayanların kim olduğu öğrenilsin diye teşkilâta gönderilecektir.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Halil Tunç
Başkan — Genel Sekreter»

«Sayın Ahmet Bilgin
Kırşehir Milletvekili — ANKARA

Sosyal Sigortalar Kanunu Tasarısı'nın eczacılarla alâkalı maddesindeki konuşmanızı hüzünle dinledik.

Teziniz, Anayasa'nın 76 ve 77 nci maddeleriyle kabili telif olmamasına rağmen, milletvekili sıfatınızı unutarak, eczacı olmanız sebebiyle, meslek mensuplarınızı iyi müdafaa ettiniz, ama gerçekçi olamadınız. .

Halkın mutluluğuna da çalışmadınız.

Konuşmanızı teksir edecek ve Kırşehir'li işçilere göndereceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Halil Tunç
Başkan — Genel Sekreter»

«Sayın Zeynel Gündoğdu
Erzincan Milletvekili — ANKARA

Konuşmanızın metnini, Erzincan'lı işçilere göndereceğiz.

Saygılarımızla

Seyfi Demirsoy — Halil Tunç
Başkan — Genel Sekreter»

OLAYLAR

artık çıkarcıların Meclise girmesine engel olmaya çalışacaktır.

Çıkarcıları Meclis'e sokmayacağız...

SESİMİZİ YÜKSELTİYORUZ

Bu, Türkiye'de ilk denemedir. İşçiler olarak, ilk defa, bizim aleyhimizde çalışanlara karşı, seçimler de, sesimizi yükseltiyoruz. Bu ilk denememizde, milletvekillerinin belli başlı kanunlardaki davranışlarını ve genel tutumlarını kıstas aldık.

Milletvekillerinin davranışlarında ölçü olarak alınan kanunlar şunlardı:

Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu
Sendikalar Kanunu
İş Kanunu
Sigorta Kanunları
Tarım İş Kanunu
Deniz-İş Kanunu
İşsizlik Sigortası
Toprak Reformu
Vergi Reformu
Sosyal ve İktisadi Planlama

Ve milletvekillerinin genel tutumu.

Yukarda belirtilen kanunlarda, ve genel tutum itibariyle, işçi aleyhine konuşmalar yapmış, meclis koridorlarında işçi aleyhine kulis faaliyetinde bulunmuş, hep işçi aleyhine oy kullanmış milletvekillerini yakından izledik, tespit ettik.

Şimdi isimlerini açıklıyoruz...

KİMLER VAR?

Geçen devre böyle bir denetleme ilk defa olduğu için, listemize çok aşırı davranışlarda bulunmuş, işçi ve topluma en çok zararları dokunmuş milletvekillerini aldık. Bu devre bunları seçtirmemeye çalışacağız.

Gelecek devre için tutumumuz daha başka ve şümullü olacak.

Seçilip meclise gelen milletvekilleri, toplantılara, çalışmalara katılmazlarsa, seçildikleri komisyonlara gitmezlerse, meclis koridorlarında, işçi ve toplum menfaatleri

aleyhine, belli sınıfların çıkarlarını koruyucu kulis faaliyetinde bulunurlarsa, bunları, üç - dört ayda bir seçmenlerine ve partilerine şikâyet edeceğiz. Seçim zamanında da, hem bunlara, hem de bunları listelerine almış partilere oy vermemenizi isteyeceğiz.

Şimdi sizlere, oy vermemenizi istediğimiz milletvekillerinin listesini sunuyoruz.

Parti teşkilâtlarından, yoklamalarda, bu adaylara oy vermemelerini, toplumun menfaatleri, yurt çıkarları bakımından istiyoruz.

Eğer, parti teşkilatları, ,bu adaylara oy verip, listelerine alırlarsa, işçilerimiz, bu şahısların bulundukları listelere oy vermeyeceklerdir.

İşçi kardeşlerimiz,

Aşağıda isimleri yazlı milletvekilleri senin aleyhine çalışmıştır. Ailenin biraz daha insanca yaşamasının için çaba gösterenleri önlemek istemişlerdir. Senin bu memleketin bir ferdi olduğunu, senin de kalkınmadan hisseni alman gerektiğini söyleyenlere karşı çıkmış; kısacası, seni adam, yerine koymamışlardır. Hatta, bunlardan birisi, Konya Milletvekili Sait Sina Yücesoy, **«işçiler at eti, köpek eti, kedi eti, domuz eti yesin»** diyecek kadar, işi ileri götürmüştür.

Türk-İş bunları defalarca ikaz etmiştir. Aldırmadılar. Şimdi, görev sana düşüyor.

Bu şahısları seçtirme...

Eğer, partileri bunları, senin aleyhine çalıştığını bile bile listelerine alırlarsa, o listeye de oy verme. Çünkü, bu adamlar sadece kendi seçim çevrelerindeki işçiler değil, Türkiye'nin her yanındaki işçiler aleyhine çalıştılar. seçilirlerse, gene aleyhimize çalışmaya devam edecekler. Senin bu şahıslara vereceğin oyun zararı, yurdumuzun her yanındaki işçi kardeşlerimizin zararına olacak. Memleketin kalkınması kösteklenecek. Gene, üç - beş kişinin senin sırtından zengin olmasına çalışılacak; sen gene fakru zaruret içinde yaşayacaksın.

Bu şahısları seçmemek, seçtirmemek suretiyle, Türkiye'de işçilerin ne kadar güçlü olduğunu gösterecek ve gelecek devrelerde, Meclisteki Milletvekillerinin senin yararına çalışmalarını sağlamış olacaksın. Bütün dertlerinin halli yolunda atılmış en büyük adım bu olacaktır. Sadece senin değil, köyündeki hemşehrinin kentteki dar gelirli komşunun dertleri ile seçilecek milletvekillerini ilgilendirmek zorunda bırakacaksın.

Bu aynı zamanda bir yurt görevidir.

İşte, seçmeyeceğin seçtirmeyeceğin milletvekilleri :

AHMET AYDIN BOLAK
(Balıkesir C.H.P.)
NACİ GÜRAY
(Elâzığ A.P.)
ZEYNEL GÜNDOĞDU
(Erzincan C.H.P.)
İNSAN ÖNAL
(İçel A.P.)
SAİT SİNA YÜCESOY
(Konya A.P.)
AHMET BİLGİN
(Kırşehir M.P.)
RUHİ SOYER
(Niğde C.H.P.)
ZEYYAT KOCAMEMİ
(Tokat Y.T.P.)
ALİ ŞAKİR AĞANOĞLU
(Trabzon C.H.P.)

Parti teşkilatları,

Bu milletvekillerini seçmezseniz, partinizin, işçi ve toplum menfaatleri yanında olduğunu göstermiş olacaksınız. Buna rağmen, bu şahısları listelerinize alırsanız, partinize en büyük kötülüğü yapmış, kendi kendinizi, işçi düşmanı olarak kabul ve ilân etmiş olacaksınız.

NELER YAPTILAR

Şimdi, seçtirmemek istediğimiz milletvekillerinin neler yaptıklarını belirtelim. Aslında, bunların hepsinin, dört yıl boyunca işçi ve yurt kalkınması aleyhinde yaptıklarını sıralamaya kalkışsak ciltler dolusu kitaplar eder.

Aşağıda verdiğimiz örnekler, bu milletvekillerinin ne çeşit bir çalışma ile toplum aleyhinde bulunduklarını gösteren en açık misal olacaktır.

Bir örnek olarak Sosyal Sigortalar Kanununu ele alalım.

Meclis kürsüsünden bir konuşma

Bir gazetede, Türk-İş'in işçi ve memleket menfaatleri aleyhine çalışan milletvekillerini seçtirmeyeceği yolunda bir haber çıktı. Bu arada gazete bazı milletvekili isimleri de açıklıyordu. Türk-İş adına yapılmış resmi hiçbir beyana dayanmayan bu haberin gazetede yayınlanmasıyla, bir milletvekili Meclis kürsüsüne fırladı ve ağzına geleni söyledi.

O güne kadar saklamaya muvaffak olduğu kini açığa vuran bu zat Trabzon Milletvekili Ali Şakir Ağanoğlu idi.

İşçiyi bölme çabası içinde, Türk-İş'e yüklenen Ağanoğlu, bu davranışıyla aklının dibindeki düşünceleri de su yüzüne çıkarmış oluyordu.

Ağanoğlu istiyordu ki, işçiler şimdiye kadar olduğu gibi hiç seslerini çıkarmasınlar, haklarını aramasınlar, aldıkları üç-beş kuruşa kanaat edip otursunlar. Öte yandan, Ali Şakir Ağanoğlu da, bazı çevrelerin menfaatlerinin savunuculuğunu yapsın, üç-beş kişiyi daha zengin etme yolunda kararlar çıkmasının öncüsü olsun.

Türk-İş Ağanoğlu'na verdiği cevapta, **«Millet parasının, millet aleyhine kullanılmasına âlet olanları, millete teşhir için hiçbir fedakârlıktan kaçmayacağını» belirtmişti.**

Milletin değil de, bir avuç azınlığın menfaatlerini savunmayı kendine iş edinen Ali Şakir Ağanoğlu'nun bir daha Parlâmentoya gelmemesiyle, **Mecliste işçi menfaatleri aleyhine** çalışan bir milletvekili daha eksilmiş olacak.

Baskının

Menfaat gurubu deyince, her modern ve girift bünyeli toplumda faaliyet gösteren, diğer guruplardan belirli isteklerde bulunan, ortak tavırlara sahip bir topluluk kastedilir. Menfaat gurupları, örgütlü veya örgütsüz yani statik veya dinamik bir hüviyet taşıyabildikleri gibi, politik olan veya olmayan amaçlar takip edebilirler. Bunlar geniş bir iş bölümü ve ihtisaslaşmaya dayanan modern toplulukların organik işleyişine olduğu kadar, devlet idaresinin çeşitli sektörlerine tesir ederler.

Menfaat gurupları, kanun koyucuya ve idareye tesir etmek, bazı kanunları istenilen şekilde geçirmek, bazılarını geciktirmek veya kaldırarak, istedikleri kimseleri devlet memuriyetlerine tayin ettirmek gibi maksatlarla teşkilât kurmaya, sistematik propaganda gayretlerine girişmeye başladıkları anda birer «Baskı gurubu = pressure group» haline gelirler. Böylece örgütlenmiş menfaat gurupları baskı gurubu haline inkılâp edip de sistematik propaganda gayretlerine giriştikleri, dolayısile teşrii ve icra kuvvetine mensup ileri gelen kişilerle temasa geçmek üzere sırf bu işle iştigale memur ajanlar kullandıkları takdirde, İngilizcede «lobby» denen ve dilimizde «kanun simsarlığı» deyimi ile ifade olunabilen müessese vücut bulmuş demektir.

Baskı gurupları ile kanun simsarları yani lobbyistler arasındaki belli başlı fark şudur: Birinde kıstas gaye, diğerinde metoddur. Baskı gurubu sadece teşrii kuvvete ve icraya tesir amacı güder. Bu tesirin hangi amaç ve usullerle yapılması gerektiği hususunda bizzat karar alma veya örgüt kurma zorunluluğunu duymayabilir. Bunu «lobbyist = kanun simsarı» denen ve baskı gurubunun tesir, imkân ve şekillerini fiilen tahakkuk ettiren özel örgüte bırakabilir. Baskı gurubu hiç bir zaman doğrudan doğruya hükümet mekanizmasını fiilen denetleme görevini ifa etmez. Onun amacı sadece kendi bünyesine dahil menfaat guruplarınca güdülen yönde tesir ve tazyik icra etmekten ibarettir. Buna karşılık kanun simsarı, direktif vermek üzere örgütlenmiş bulunan bir baskı gurubu tipidir.

Baskı guruplarını belli kategorilere ayırmak mümkündür. Politik bakımdan gelişmiş memleketlerde raslanan belirli baskı guruplarını, işleyişlerine göre şu şekilde tasnif etmek mümkündür

1 — Meselâ işçi sendikaları.

2 — İşverenler — Meselâ, işveren sendikaları, ticaret ve sanayi odaları vs.

3 — Çiftçiler — Meselâ çiftçi kooperatifleri ve birlikleri.

4 — Serbest meslek mensupları — Barolar, tıp odaları.

5 — Belirli bir dış politika konusunda görüş birliği edenler — Meselâ Amerika ile işbirliğine aleyhtar olanlar.

6 — Vatani veya milli bir davayı amaç edinenler — Meselâ, Kıbrıs Türktür derneği.

7 — Eski muharipler

8 — Dini veya ahlâki bir gaye etrafında birleşenler — Meselâ, Manevi Silâhlanma Birliği.

9 — Müstehlikler — Meselâ, istihlâk kooperatifleri.

10 — Amme idareleri ile belediyeleri yeniden teşkilâtlandırmak isteyen vatandaş gurupları.

11 — Hayır Teşekkülleri — Kızılay

12 — Devlet bürokrasisi — Meselâ, Memur Sendikası

Bu etraflı tasnife karşılık, Harward Üniversitesi Profesörlerinden V.O. Key, eserlerinde «üç büyükler» diye vasıflandırdığı çiftçiler, işçiler ile ticaret

(1) «Devlet İdaresinde Menfaat Guruplarının Rolü» Doç. Dr. N. Abadan, «Batı Demokrasilerinde Bürokrasi ve Menfaat Gurupları» H.W. Ehrmann Çev. E. Güçbilmez «Demokrasiyi var kılan fikir ve müesseseler üzerine».

OLAYLAR

50 Milyon liranın hesabını verin

Sosyal Sigortalar Kurumunun yataksız sağlık tesislerinde eczahane açmak imkânından mahrum edilmesi ve her yıl Ocak ayında bir ilâç listesi hazırlayıp, ilân etmek zorunluğunda bırakılması işçi ve işverenlerin ödedikleri primlerle kurulan Kurum'a nelere mal olmuştur? Bir göz atalım :

1964 yılında Kurum'un ilâç sarfiyatı 56 milyon lira civarındadır Bunun 32 milyon liralık kısmı Kurum eczahanelerinden verilmiştir. Toptancı ve imalâtçılar, Kurum'a ilâç satarken, yüzde 35 tenzilat yaptıklarına göre, Kurum yılda 15 milyon liraya yakın kâr sağlamaktadır.

Sosyal sigortaların bir işçi ça-

gayesi

ve endüstri âlemi etrafında toplanmış bulunan baskı guruplarına en geniş ölçüde tesir etme kudretini izafe etmekte ve geri kalanları «diğer menfaat grupları» namı altında toplamaktadır.

Baskı guruplarına reel kıymet bahşeden belli başlı faktörler şunlardır : Servet, üye sayısı, liderlik ve teşkilât. Bu faktörlerin tesiri altında mekân ve zamana göre değişik tezahürler arzeden baskı guruplarının devlet idaresi alanındaki görevleri şu şekilde özetlenebilir :

1 — Baskı grupları, istenilen bir kanunun kabalü veya reddi için yasama organının üyeleri ile temas tesis etmekte, kanun tasarılarının geçirmekte oldukları safhaları devamlı olarak takip etmekte, gereğinde istenilen bir kanun tasarısını kaleme almaktadırlar.

2 — Baskı grupları ilgilendikleri idari müessese hesabına yeter miktarda ödenek ayrılması amacı ile yasama organının yetkili komisyonlarını tazyik ederler.

3 — Kendi gayelerine uygun düşen bir müessese politikasının yürütülmesi için ilgili idarecilere tesir ederler, müessesenin yeniden örgütlenmesi bahis konusu olduğu vakit görüşlerini kabul ettirmeğe çaba gösterirler, kendilerine müzahir idari personelin seçilmesi ve tayininde söz sahibi olmaya çalışırlar.

Baskı grupları kendi görüş ve dileklerini halk kütlelerine benimsetmek için başlıca iki hedefe yönelmiş faaliyette bulunurlar. Bunlardan birincisi, halk efkârına yeni bilgiler sunmak suretile onları aydınlatmak, belirli hizmet veya faaliyet nevileri hakkında elverişli bir atmosfer yaratmaktır. İkinci hedef ise, temsil ettikleri menfaatlerin korunması konusunda kanun koyucuya veya idareye tesir etmektir.

Bu hedeflere ulaşmak için menfaat grupları memlekete göre değişen çeşitli psikolojik sosyal ve teknik vasıtalardan faydalanırlar. Bunların başında, basın, radyo, televizyon gibi teknik kütle haberleşme vasıtaları gelmektedir.

Baskı Grupları ve Siyasi Partiler :

Siyasi partilerin görevlerini canlı cve tesirli bir şekilde ifâ imkânına kavuşabilmeleri için idealist gayelerin yanıbaşında maddi gayelere yer vermeleri şarttır. Esasen baskı guruplarının faaliyeti çok defa siyasi partilere rehberlik etmekte ve onları takip edilecek parti politikasının tesbit ve tayini hususunda aydınlatmaktadır.

Maddi gayelere ön plânda yer veren siyasi partilerin menfaat guruplarına daha geniş ölçüde taviz verme mecburiyetine düştükleri de inkâr götürmez bir gerçektir.

Nitekim A.B.D.'nde prensip olarak sosyalizme ve devletçiliğe karşı cephe alan her iki siyasi parti, tatbikatta işçi ücretlerinin yükseltilmesi, işsizlik sigortaları gibi sosyal siyaset tedbirlerinin alınmasında adeta birbirleriyle yarış halindedirler. Aynı durumu Maddi gayelere ön plânda yer veren siyasi partiler bizzat çok veçheli bir menfaat gurubu haline gelmekte, yahut menfaat guruplarının fonksiyonlarını benimsemektedirler. Menfaat guruplarının siyasi partilerle olan sıkı münasebeti on canlı bir şekilde İngiliz İşçi Partisi'nde müşahade etmek mümkündür. 1949 da İngiliz İşçi Partisi'nin üye sayısı ceman 5.716.947 idi. Bunun 4.946 206 sı İşçi Partisi'ne bağlı sendika üyelerinden müteşekkildir.

Bu rakkamların belirttiği üzere İngiliz İşçi Partisi doğrudan doğruya muazzam bir baskı gurubu sayılan işçi sendikalarının kontrolu altında bulunmaktadır. Bunun gibi, Batı Almanya'nın belli başlı sendikalarından DGB ve DAG gerek seçim kampanyaları finanse etmek, gerekse üyelerine oy verme hususunda kesin talimat vermek suretile menfaatlerini en yakından temsil eden Alman Sosyalist Partisi (SPD) yi desteklemektedirler

lıştıran bütün işyerlerini, yaşlılarla malûlleri ve çalışanların eş ve çocuklarını da kapsadığı zaman ilâç sarfiyatının 200 milyon lirayı bulacağı tahmin edilmektedir. En çok ilâç sarfeden yerler yataksız sağlık tesisleri olduğuna göre, 150 milyon liralık ilâç anlaşmalı eczahanelerden alınacak demektir. Eğer eczahane açmak imkânından mahrum edilmemiş olsaydı Kurum, 150 milyon liralık ilâcı, toptancı ve imalâtcılardan yüzde 35 ucuza alabilecek ve yılda en az 50 milyon lira kâr edecekti. Bu kâr, işçiler için yeni sağlık tesisleri kurulması yolunda harcanacak ve her yıl biraz daha fazla sayıda işçi tedavi edilme imkânına kavuşacaktı.

Basit bir hesapla, bir hastahanenin 5 milyon liraya çıktığını kabul edersek, havadan eczacıların cebine indirilen 50 milyon lira ile her yıl Sosyal Sigortalar Kurumu işçi

ler için on hastahane kurabilirdi. Altı yıl sonra ise, her ilimizde en az bir işçi hastahanesi kurulmuş olurdu.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun eczahane açmasını engelleyen milletvekilleri, bu davranışlarıyla, işçilerin hastahanelere kavuşmasına karşı çıkmışlardır.... İşçi parasını, 1400 eczacıya peşkeş çekmişlerdir.

Öte yandan, eczahanelerin işçilere reçetelerde yazılanlardan başka ilâçlar verdikleri, ilâç yerine daha ucuz fiyatlı tuvalet eşyası sattıkları ve buna benzer yüzlerce yolsuzluk müfettişlerin yaptıkları incelemelerle tesbit edilmiştir.

Bir başka önemli nokta, Kurumun alacağı ilâçları her yıl Ocak ayında ilân etmek zorunda bırakılmasıdır. Kurum, yıl içinde sigortalılara yalnız ilân edilen listedeki ilâçları verebilmekte, sigortalı bu liste dışındaki bir ilâç ihtiyacındaysa bunu kendi cebinden ödemek zorunda kalmaktadır. Ve liste ilân edildikten sonra çıkacak yeni ilâçlarını Kurum işçilere verememektedir. Örneğin, Ocak ayında ilâç listesi ilân edildikten sonra, kanseri tedavi edecek bir ilâç keşfedilip piyasaya çıkacak olsa, işçiler bir yıl bu ilâçtan yararlanamayacaklardır.'

İşte, işçinin milyonlarca lirasını babalarının parasını harcarmış casına eczacılara peşkeş çeken, sadece işçi ve işverenlerin ödedikleri paralarla kurulan Sosyal Sigortalar Kurumu'nu her yıl en az 50 milyon lira zarara sokan milletvekilleri. İsimlerini bir daha tekrarlayalım :

Elâzığ Milletvekili Naci Gürsay

Niğde Milletvekili Ruhi Soyer

Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin

Erzincan Milletvekili Zeynel Gündoğdu.

İçel Milletvekili İhsan Önal

Bu milletvekilleri Mecliste, memleket menfaatlerinin değil, dar gelirli işçilerin değil, sadece ve sadece 1400 eczacının müdafaasını yapmışlar, milletvekilliği görevlerini 1400 eczacının çıkarı uğruna kullanmışlardır. Ve şimdi de Mecliste aleyhlerine çalıştıkları, «amele» de dikleri işçilerin karşısına geçip oy isteyeceklerdir. Ne yüzle?

"İşçi et yemesin,,miş

Sait Sina Yücesoy adında bir Konya milletvekili var. Bu milletvekili, Konya'da et fiyatlarının görülmemiş şekilde yükselmesi üzerine, et boykotu yapan işçilere şöyle demişti :

«Amele de et yemeyiversin. Az kazanan et yemesin. Siz bu işlerden ne anlarsınız »

İşçiler Konya'da düzenledikleri bir mitingle bu zatı protesto ettiler, gereken cevabı verdiler.

Bu zat hatasını anlayıp sussaya!

Ne gezer...

Susmadı, başını önüne eğeceği, işçilerden özür dileyeceği yerde, tutu, sözlerini açıklamaya kalktı.

Meğer bu zat şunları söylemek istemiş. Sözlerini aynen alıyoruz :

«Sendikacılar imtiyazlı bir sınıf mıdır? Bu memlekette hakikaten et alamayacak bir sınıf vardır. Onları düşünmüyorsunuz da, işçiler için çalışıyorsunuz. Bence, balık eten daha zevkli bir gıdadır.. Şimal memleketleri en başta balık yerler. Zengin Avrupa'da, Fransa'da koyun eti kırk-elli lira civarındadır. Bu sebepten büyük ekseriyet at, köpek, kedi, kurbağa, domuz eti yer. İtalya'ya her üç ayda bir, Avustralyadan 20 bin gövde eşek eti gelir. Buna ilâve olarak kedi, kaplumbağa, yılan, fare etleri ile beslenirler.»

Bu açıklamayı okuyunca ne diyeceğimizi şaşırdık. Bu zata artık herhangi bir şey söylemek gereksiz.

İşçilere, at, köpek, kedi kurbağa ve domuz etini lâyık gören bu zat, cevabını seçimlerde Konya'lı işçilerden alacak.

İşçinin en tabiî hakkı

Seçim propagandasına gelenler, illerde, ilçelerde, işçilere yaptıkları konuşmalarda belki de, Türk-İş'in aleyhinde bulunup, seçtirmeme kampanyasını kötülerler.

Aşağıda, bu hareketin sebeplerini ve bunun demokratik rejimin en tabii icabı oduğunu ispatlayacak misaller ve yazılar sunuyoruz. Demokrasi, sadece oy alıp gitmek sonra da oy veren seçmenler aleyhine çalışmak değildir.

Oyunu veren seçmen, çalışmaların da, yapılanların da hesabını sorar.

Madem ki, Türk-İş, Türkiye'de en büyük seçmen kitlesini temsil ediyor. Seçmenlere, oy verdiği insanların neler yaptığını elbet söyleyecektir.

Bu, bütün işçileri sinesinde barındıran Türk-İş'in hem Anayasa, hem kanunlar, hem de demokratik rejimin tanıdığı en tabii hakkıdır.

BASKI GURUPLARI

Türk-İş'in işçi aleyhtarı davranışlarda bulunan parlâmento üyelerini tesbit edip, bunların yeniden seçilmemesi için mücadeleye girişeceğini açıklaması, modern demokrasiyi ve demokratik hayatta sendikacılığın rolünü pek iyi kavrıyamamış bazı çevrelerde tereddütler ve şaşkınlıklar yaratmıştır.

XVIII ve XIX. yüzyılların liberal demokrasi döneminde, ferdiyetçi bir görüş hakimdi. Fertlerin ortak mesleki menfaatlerini korumak amacıyla birleşmeleri yasaklanmıştı. İşçiler de, işverenler de sendika kuramazlardı. Bu ferdiyetçi görüş, işçilerin aleyhine olmuş, esasen iktidar çevreleriyle sıkı münasebetleri bulunan işverenler, gerek ferden, gerekse fiilî topluluklar halinde iktidarı, işverenlerin çıkarlarını savunmaya zorlamışlardır. Ancak, işçiler teşkilâtlandıktan sonradır ki, onlar da işverenler gibi çeşitli yollardan iktidarı etkileme yollarını aramışlar ve bulmuşlardır. Bu sâyede az çok bir denge kurulmuş, sadece işveren yara

rına işleyen biçimsel bir demokrasiden, işçi çıkarlarını da göz önünde tutan dengeli bir demokrasiye geçilmiştir. Tanınmış Amerika'lı iktisatçı Galbraith'in «Countervailing Power» — «Telâfi edici güç» deyimiyle meşhur ettiği bu durum, Amerika'da demokrasinin varlığının delili sayılmaktadır. Eğer, işçiler de işverenler gibi örgütlenip, siyasi iktidarı etkileyecek bir güç haline gelmeselerdi, bugün Amerika'da demokrasiden konuşmak mümkün olmayacaktı. Demek ki, işçilerin örgütlenip güçlü bir baskı gurubu haline gelmeleri, demokrasiyi bozan değil, aksine ona meşruiyet kazandıran demokratik bir gelişmedir.

KAPALI KAPILAR ARDINDA BASKI

Gerçek bu iken, memleketimizde hatırı sayılır bir güç haline gelen işçi teşekküllerinin siyasi iktidarı etkileme yolunda çaba göstermelerini bazı çevreler fena halde yadırgamaktadırlar. Ne tuhaftır ki, aynı çevreler, işverenler çok uzun yıllardır çeşitli yollardan iktidarı etkiledikleri halde bunu son derece tabii karşılamaktadırlar. Hem de, bu etkileme, genellikle milli çıkarlara aykırı hasis çıkarlar uğruna ve çok defa kapalı kapılar arkasında yapıldığı halde... Halbuki, işçilerin siyasi iktidarı etkileme mücadelesi açıktır ve mücadele kalkınma ve sosyal adalet uğruna yapılmaktadır. yani toplumun çıkarlarına uygundur. İşçinin çıkarlarının, toplumun çıkarlarıyla aynı yönde olması, işçilerin siyasi iktidarı etkileme çabalarına işverenlere nazaran büyük bir haklılık kazandırmaktadır. Bu durumda, işverenlerin baskı gurubu olarak faaliyetlerini normal görmek isteyen çevrelerin samimiyetine inanmak mümkün değildir. Amerika'da «üç büyükler» denilen tarım, işçi ve işveren baskı grupları, Amerikan demokrasisinin asli unsurları sayılmaktadır.

BASKI GURUPLARI NASIL ÇALIŞIR

Siyasi iktidarı etkileme yolundaki müdahaleleri, birkaç gurupta toplamak mümkündür :

1 — Seçimleri Etkileme : Siyasi partilerin gelir kaynaklarının büyük kısmının, işverenlerin yaptığı bağışlardan geldiği malûmdur. Partilere devletçe yardım yapılması ve bağış miktarlarının kısıtlanması da bu durumu pek değiştirmeyecektir. Partilere para veren işverenlerin, bunun karşılığında çeşitli çıkarlar sağladığı ve siyasi iktidarı büyük ölçüde etkilediği herkesin bildiği bir gerçektir. Yine bilinen bir gerçektir ki, milletvekili adaylarının tesbitinde, emekçilerden

Komisyon sözcüsü demişti ki :

Sendikalar beğenmediklerini seçtirmezler

Sendikalar Kanunu'nun Millet Meclisi'nde görüşülmesi sırasında geçici komisyon sözcüsü Coşkun Kırca şöyle demişti :

«Hiç şüphe yok ki, mesleki kuruluşlar, demokratik bir rejimde baskı grupu olarak hareket ederler ve Parlamento üyelerini meşru kanun hükümleri dairesinde baskı altına alırlar. Hatta burada, Zeynel Gündoğdu arkadaşımızın dediğinin aksine, tebliğ neşredip «beğenmediğimizi seçmeyeceğiz» demek hakları dahi vardır. Biz bu hakkı bu kanunda açıkça tanıyoruz.»

Anayasa görüşmelerinden bir örnek veren Kırca sözlerine şu şekilde devam etmişti :

«Görülüyor ki, burada seçim zamanında bir sendikanın hangi partiye mütemayil olduğunu ifade etmesi, yani aday göstermemekle beraber, şu partiye, yahut şu adaya oy verin, yahut vermeyin demesi, sendikanın cezalandırılmasına bir sebep teşkil edemez, diye çok açık bir beyan yer almaktadır. Nitekim, bütün batı demokrasilerinde de bu husus mevcuttur.

Sendikaların hiçbir siyasi parti ile alâkadar olmamasında çok kıskanç davranan Birleşik Amerika'da dahi, büyük seçimlerin arifesinde İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Genel Kurulu toplanır ve bu genel kurul, hangi partinin adaylarına seçimlerde oy verilmesi gerektiği hususunda üyelerine tavsiyede bulunur.

Aşağı yukarı bütün Batı memleketlerinde bu böyledir. İngiltere'de daha ileri gidilmiştir. Malumualiniz, İngiltere'de bellibaşlı sendikaların büyük çoğunluğu İşçi Partisi teşkilâtı içersinde yer alırlar. Biz bugün sendikalarımızın içinde muhtelif partilere mensup işçilerin bulunuşunu dikkate alarak, partilerin teşkilatı içinde yer almama yasağını vazettik. Çünkü, aksi taktirde mevcut sendikalarımız bölünme tehlikesiyle dahi karşılaşabilirlerdi. Ama, her halûkârda, Temsilciler Meclisi Anayasa Komisyonu sözcüsünün beyanındaki sarahat muvacehesinde, «seçimlerde tavsiyede bulunamazlar» diye bir hüküm eklemeyi doğru görmedik. Bilakis tavsiyede bulunabileceklerdir.»

çok, parti kademelerinde hâkim du rumda bulunan işverenler büyük rol oynarlar. Büyük toprak sahiplerinin bulunduğu illerden gelen milletvekillerinin, parti farkı gözetmeksizin, tarımda gelir vergisine ve toprak reformuna karşı çıkmaları bu durumun sonucudur. Toprak reformuna taraftar çıktığı takdirde, tekrar seçilemiyeceğini bilen bazı milletvekillerinin reformu şahsen benimsediği halde, sus mayı tercih ettikleri çok görülmüş tür.

Buna benzer durumlar, batı ülkelerinde de sık sık vuku bulmuş, işçi teşekkülleri, parlamentoya, işçi haklarını savunan temsilciler de gönderebilmek için çeşitli yollara başvurmuşlardır.

Bu maksatla,

İşçi teşekküllerinin, milletvekili adaylarından belirli konularda işçi çıkarlarını destekleyecekleri hususunda yazılı taahhütler aldıkları, ancak ondan sonra o adaylara oy verdikleri çok görülmüştür. Sendikaların, Amerika'da, siyasi partilerle de işçi hakları konusunda pazarlıklara giriştikleri, üyelerine işçilere en çok hak tanıyan partiye oy verdirdikleri bilinir.

Milletvekillerini etkilemenin başka bir yolu da, onları yeniden seçilememe baskısı altında tutmak tır. Batı ülkelerinde işçi teşekkülleri. işçileri ilgilendiren konularda parlamento üyelerinin nasıl oy kullandıklarını tesbit ederler, işçi aleyhine oy kullananların seçilmemesini sağlamaya çalışırlar. Memleketimizde de Türk-İş tamamen demokratik olan bu usulü uygulamaya kararlıdır.

2 — Politik hayatın işleyişine müdahale : Batı ülkelerinde de, iktidarın almayı düşündüğü kararlar, çok önceden iş çevrelerince öğrenilmektedir. Fransız yüksek memurlarından Delouvrer'nin ifadesine göre, batı ülkelerinde hükümetin karar taslaklarını «sızdırma sanayii» kurulmuştur. Hükümetin herhangi bir projesi hemen duyulmakta çıkar grupları lehte, aleyhte derhal harekete geçmektedir. Türkiye'de Odalar Birliği bu konuda büyük faaliyet göstermekte, hükümet kararlarını daha kesinleşmeden öğremekte, onları birçok halde işveren lehine etkileyebilmektedir. İstanbul'daki büyük iş adamları da, tıpkı Washington'daki dev şirketlerin yaptığı gibi, Ankara'da temsil büroları kurmuşlardır. Büroların başlıca görevi, firmalar yararına kararlar çıkarma veya aleyhteki kararları önleme yolundadır.

Hükümet kararları alındıktan sonra da firmaların faaliyeti durmaz. İşveren heyetleri bakanlık kapılarını aşındırır, onlara taraftar milletvekillerini harekete geçirirler.

Meclis komisyonları da, kanun tasarıları bakımından aynı baskı altındadırlar. Belli işveren grupları adına parlamento üyelerini etkilemek için Amerika'da profesyonel kulisçiler yetişmiştir. Çıkar grupları, bunun dışında, parlamento üyelerine, çıkarlarını savunan dökümanlar gönderirler. Bu dökümanları komisyonlarda ve genel kurulda harfiyen savunan parlamento üyeleri sık sık görülmektedir. Memleketimizde yabancı petrol şirketleri dahi, kendilerini ilgilendiren konularda parlamento üyelerini döküman yağmuruna tutmaktadırlar. Yabancı petrol şirketlerine tanınan haksız bir vergi muafiyetini kaldıran tasarı dolayısile bu şirketlerden birinin Senato Başkanı'na gönderdiği mektup hatırlardadır. Şirket, «muafiyet kalkarsa, ciddi sonuçlar doğar» demekteydi.

Eczacıların İşçi Sigortaları Kurumu'nun ilâç ihtiyacını bizzat sağlamasını önlemek için giriştikleri kulis faaliyetleri bu konuda ibret verici bir örnektir.

Eczacılar Birliği, işçilerin milyonlarca lira parasını birkaç yüz eczacıya peşkeş çektirmeyi başarmıştır.

İşverenlerin parlamento kulisçiliği yoluyla çıkarlarını nasıl savunduklarını gösteren yüzlerce örnek mevcuttur. Bazen işveren grupları çıkarları uğruna seçmenleri seferber etmektedirler. Meselâ, Mobil, devlet kurumlarının akaryakıt ihtiyacını münhasıran Petrol Ofisi'den karşılamalarını öngören bir kanun teklifi karşısında, Anadolu'daki Mobil bayilerini harekete geçirmiş, çeşitli siyasi partilere üye olan bayiler yoluyla parlamentoyu etkilemeye çalışmıştır. Tasarı, aradan iki yıl geçtiği halde, henüz kanunlaşamamıştır.

Baskı guruplarının bazen hazırladıkları kanun tekliflerini, kendilerine taraftar milletvekilleri yoluyla kanunlaştırmaya teşebbüs ettikleri dahi görülmektedir.

İşçi teşekkülleri de, işverenlerin zaman zaman gayrı meşru sayılabilecek baskılarından farklı olarak, meşru işçi haklarının kanunlaşması için parlamentoyu etkilemeye çalışmışlardır. Türk-İş'in faaliyetlerinin ve 450 sendika başkanının Ankara'da yaptıkları toplantının, «Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt» ve «Sendikalar» kanunlarının nisbeten tatminkâr bir şekilde çıkmasında payı büyüktür.

3 — Kamu oyunu etkileme : İşveren çıkar grupları, ekseri hal de kapalı kapılar ardında, bakanlık ve parlamento kulislerinde gizli çalışmayı severler. Fakat kamu oyunu etkilemek için, radyo ve basından yararlanma yoluna gittikleri de görülür. Meselâ, Ataş grevi sırasında bir gazetede, Amerika'lı personele ait lüks lojmanların resimleri yayınlanarak, grevci işçilerin bu evlerde müreffeh şekilde yaşadığı ileri sürülmüş, grevciler aleyhine kamu oyu tahrik edilmek istenmiştir. İşverenlerden ilân alamıyacakları korkusu ile birçok gazetenin en masum grev haberlerini vermekten çekindikleri sık sık rastlanan üzücü bir durumdur. Çan seramik fabrikası grevinde bir gazete işverenin sendika aleyhinde hazırladığı yazıları aynen basmıştır.

Basın, işverenlerin reklâmlarıyla yaşamaktadır. İşverenler de. paranın verdiği bu gücü, kendi çıkarları uğruna kullanmak ve kamu oyunu etkilemek eğilimindedirler. Böylece, siyasi iktidar üzerinde vasıtalı yoldan bir baskı yapılmaktadır.

BİR İLİM ADAMININ GÖRÜŞÜ

İdare ve Parlamentonun denetlenmesi konusu birçok ilim adamları tarafından incelenmiş, bu denetimin nasıl olacağı hususunda çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Ancak, bütün ilim adamlarının anlaştıkları nokta, baskı guruplarının iyi çalışmaları halinde parlâmento üzerinde memleket yararı bakımından olumlu tesirlerin olacağıdır.

Aşağıda, Prof. Dr. Tahsin Bekir Balta'nın bu konuda görüşünü sunuyoruz.

«Halk, kamu işleriyle yakından ilgilendiği, yolsuzluklara karşı kuvvetli ve sağduyulu tepki gösterdiği, hususiyle meslek grupları halinde teşkilatlandığı nisbette idare üzerinde faydalı, yolsuzlukları önleyici bir denetim sağlayabilir. Nitekim, bu şartlara sahip olan ileri demokrasilerde halkın idare üzerindeki tesiri hayli kuvvetlidir.

Halk kamu işleri üzerinde, bir yandan basın ve yayın yoliyle, öte yandan türlü kurum ve gruplar marifetiyle tesirli bir denetim sağlar. Gerçekten ileri demokrasilerde siyasi partilerden başka, İŞÇİ, çiftçi, esnaf, sanayici, memur, gazeteci, tüccar, vesaire gibi meslek ve menfaat kurum ve grupları da büyük rol oynarlar. Bu türlü kurum ve guruplara, kamu işlerinde yaptıkları tesirden ötürü siyasi ilim doktrininde, Amerikalıların ifadesiyle, BASKI GRUPLARI (pressoure groups) denmektedir.

Bahis konusu kuruluşların her biri,, kamu işlerinde, mahiyetlerine göre farklı şekillerde tesir sağlarlar. Bilindiği gibi, siyasi partiler propaganda yoliyle halkı aydınlatma, parlamentoda ve diğer seçimli kurumlarda veya hükûmetteki taraftarlarını harekete getirmek, yayın ve propaganda yapmak gibi usullere başvururlar. Meslek kurumları da benzer usullerden faydalanırlar. Görüşlerinin propagandasını yaparlar. Parlamentodaki ve diğer seçimli kurumlardaki taraftarlarından faydalanırlar. Mensupları nam ve hesabına yetkili mercilere resmen başvururlar. İleri demokrasilerde meslek kurumları, hükümet ve parlamento nezdinde resmi müracaat veya kulis faaliyetleri gibi yollarla davalarını, takip etmek üzere, büro ve temsilci bile bulundururlar.»

Kapalı kapılar arkasında, hasis emeller peşinde koşmayan işçi teşekkülleri de, üyelerine daha iyi bir hayat seviyesi sağlama mücadelelerinde kamu oyunu etkilemeye büyük önem verirler. Bilirler ki, grevlerin başarısında, kamu oyunun grevi haklı bulması önemli rol oynar. Bu sebeple, basına davalarını anlatırlar ve çeşitli toplu gösterilerle kamu oyuna davalarını duyururlar. Sevimli bir işçi çocuğunun «babamın hakkını verin» dövizi ziyle bir yürüyüşe katılması, bu yolda güzel bir örnektir. Fakat, basının kapitalist baskıların altında bulunması, işçi radyolarının mevcut olmayışı ve işçi gazetelerinin geniş kütlelere hitap edecek imkânlara henüz erişememesi, işçilerin kamu oyunu istenen ölçüde etkilemesini güçleştirmektedir.

BASKI GURUPLARININ FAYDA VE ZARARLARI

Baskı guruplarının fayda ve zararları hakkında çok şey söylenmiştir. Özellikle, işverenlerin, bir baskı gurubu olarak, milli çıkarlara aykırı davranışları sık sık görülmektedir. Kalkınma ve sosyal adalet için zorunlu gerçek bir vergi reformunun halâ gerçekleşemeyi-

Benimseyeceğimiz ilke

Muzaffer Sıranç
TÜRK-İŞ GENEL SEKRETER YARDIMCISI

274 Sayılı Sendikalar Kanunu'nun 16 ncı maddesiyle sendikalara yasaklanan siyasal faaliyetlerin, bugün gerek üyeler, gerek sendika yöneticileri ve gerekse toplum tarafından yanlış yorumlanarak, müesseselere empoze edilmeğe başlandığını görmekteyiz. Sendikaları gerek kuruluşları, gerekse bünyeleri bakımından, siyasetten ârî kabul ve tefsir etmek, onların demokratik düzen içindeki gerçek fonksiyonlarından biri olan siyaset kanadını kırmak demektir.

Kanun koyucunun tanımladığı yasak siyasî faaliyetlerin, söz konusu kanun göz önüne alındığı vakit, karşısında değil, bilâkis yanıbaşımdayız. «Sendikaların, siyasî partilerden veya onlara bağlı teşekküllerden yardım (para) kabul etmesi veya onlara yardım etmesi veya onların teşkilâtı içinde yer alması» gibi davranışların hâlâ acısını çekmekte olduğumuz bellidir. (Geçmişte siyasi teşekküllerden alınan bu yardım, verilen demeçlerle sabittir.) Hal böyle iken, bizlerin, hâlâ müesseselerimizin içine siyaset sokup, onunla uğraşmamız, davranış ve amacımızı anlamayan veya anlamak istemeyenleri kuşkulandırabilir.

Yazının başında belirttiğimiz gibi, kanun koyucunun getirdiği siyasî yasağın gerçek anlamının karşısında değiliz. Ancak kanun koyucu da, bizim, müesseselerimizde yerleşmesine çalıştığımız siyasî faaliyet disiplininin karşısında değildir. Ülkemizde yüzde yüz kazanacağına inandığımız ve küçük bir denemesini de yapmış bulunduğumuz bu siyasî faaliyet hakkında kısaca bilgi verelim :

Sendikalar, prensip olarak bir siyasî partinin ne malı, ne de sempatizanıdırlar. Sendikacılar, siyaset adamlarını, kendileriyle doğrudan doğruya ve dolayısı ile ilgili meseleler hakkındaki görüşleri ve davranışları içinde inceler, hatta onlar hakkında sicil fişleri tutarlar. Seçim zamanı gelince, üyelerine, bu siyasinin parlamentodaki tutumunu aksettirirler, ona oy verilmemesini isterler.

Herşeyin para ile elde edilebileceği kanısında olan sermaye, kendini iktidarın kayıtsız şartsız halefi gören muhalefet, diğerlerinden daha da şirin görünmeğe çalışan iktidar, sendikaları ele geçirmek gayesindedirler. Kültür yüzeyinin, sendikaların da siyaset çarkı içinde aktif olarak yer almasına müsade ettiği ve hatta bunda kamu yararı gördüğü köklü sosyal demokrasiler hariç, bu her ülkede böyledir.

Bütün bunların yanıbaşında, ekstrem ideolojilerin, birbirleriyle mücadele maskesi altında yaptıkları cazip çağrılar da, çok dikkatli olmak zorunda olan sendikalar için kandırıcı olamamalıdır.

Sendikalarımız şu ilkeyi benimsemelidir :

Teşkilât olarak. siyasî partileri değil, işçi yararına gerçek içtenlikle çalışan kişileri desteklemek. Ya da bunun aksi; işçi aleyhine çalışanların bir daha parlamentoya girmelerine engel olmak.

Parlamentoda, işçi hakları ile ilgili kanunlar görüşülürken, kanunun görüşülmesini izlemeğe davet edilen sendikacılara, ellerindeki olumlu oyları salladıktan sonra sepete atan siyasîlerimiz, bu prensibin doğruluğuna delil teşkil etmektedir. Bu siyasîler, haklarında tutulan sicil kartlarına olumsuz not verilmesinin önüne geçilmesini istemektedirler.

Ama, bunun yanıbaşında, parlamento müzakerelerini kendi yerine çantasına takip ettiren siyasîlerimiz de çoktur.

Elimizi vermekten sakınmamalı, ama kolumuzu kaptırmamağa çok dikkat etmeliyiz.

OLAYLAR

şi, işveren baskı guruplarının şiddetli mukavemetlerinin sonucudur. Yalnız, kabul etmek gerekir ki, baskı grupları batı demokrasilerinin ayrılmaz bir unsurudur. Devlet, XVIII. yüzyıl hukukçularının iddia ettiği gibi, çeşitli çıkarların üstünde tarafsız bir organ değildir. Hükümet ve parlamento, fildişi bir kulede faaliyet göstermemekte dirler. Çeşitli sosyal grupların ve çıkarların baskısı altında faaliyet yapmaktadırlar. Bu baskılar milli çıkarlara uygun da olabilir, karşı da olabilir. Siyasi iktidar, istese de, istemese de bu çıkar guruplarının etkisi altında kalacaktır. Ünlü iktisatçı Jean Lhomme'un dediği gibi, «çağımızda iktidarın tarafsızlığı efsanesi, kesinlikle yıkılmıştır.»

Çağımızda baskı grupları, iktidarı daha iyi etkileyebilmek için örgütlenmişlerdir. Eğer bu örgütlenme, sadece işverenlerin tekelinde kalsaydı veya XVIII. yüzyılda olduğu gibi, çıkar guruplarının örgütlenmesi yasaklansaydı, iktidar, para gücünü elinde tutan işverenler tarafından tek taraflı olarak et kilenecekti. Zira büyük iş adamları, örgütlenmeden dahi, iktidarı et kileyebilecek güçtedirler. Büyük petrol şirketlerinin, devletleri hasis

emelleri için nasıl kirli işlerde kul landıklarını gösteren yüzlerce örnek vardır.

İşçiler ise, ancak güçlü örgütlerde toplanabildikleri ölçüde, iktidarları etkileyebilirler

İşçilerin örgütsüz olduğu dönemlerde, siyasi iktidarın sadece iş verenlerin etkisi altında kalması, genellikle milli çıkarların aleyhinde olmuştur. Özellikle, Türkiye'de işverenlerin baskıları. kalkınma için zorunlu köklü hamlelerin yapılmasını önleme yolunda vuku bulmaktadır. Gerçek bir vergi reformunun ve toprak reformunun yapılamayışı, milli çıkarlar aleyhine işleyen dış ticaretin yeniden düzenlenememesi, bu baskı yüzündendir.

İŞÇİ VE TOPLUM

İşçilerin çıkarları ise, daha önce belirttiğimiz üzere, toplumun çı kararları yönündedir. İşçiler, vergi reformu, toprak reformu, dış tica retin reorganizasyonu, kooperatifleşme gibi sosyal adalet içinde hız lı kalkınma davamızın gerçekleşmesi için zorunlu reformlardan ya nadırlar. Siyasi iktidarı ilerleme ve kalkınma yönünde etkileme çabasındadırlar. Bunun içindir ki, kapalı kapılar ardında görecekleri bir iş yoktur. Davaları açıktır ve hak lıdır. Esasen bütün ülkelerde siyasi iktidarın sadece işveren baskısı altında bulunmasının milli çıkarlara aykırı etkileri, işçi teşekküllerinin de baskı gurubu olarak ortaya çıkmasından sonra az çok önlene bilmiştir. Batı demokrasileri bugün, sermaye-emek dengesine dayanırlar. Bu dengenin kurulmasında, sendikaların baskı gurubu olarak oynadıkları rolün önemi büyük tür. Bunun içindir ki, Türk-İş, siyasi iktidarı etkilemek için, Sendikalar Kanunu'nun tanıdığı imkânlar çerçevesinde, her türlü yola baş vuracaktır, milletvekillerinin bütün davranışlarını izleyecektir. İşçi davaları aleyhinde davranan milletvekillerini tesbit edecek ve bunların yeniden seçilmelerini önlemek için çaba gösterecektir. Milyonlarca broşür dağıtarak, bu kimseleri kamu oyuna tanıtacaktır. Teşkilâtını, işçi aleyhinde oy kullanan milletvekillerini seçtirmemek için seferber edecektir. Parlamento üyelerini. onlara çeşitli dokümanlar sağlayarak, işçi davalarında uyaracak, kanunların işçiler yararına çıkmasına çalışacaktır. Hükümetleri, her zaman ve her imkândan yararlanarak uyaracaktır. Kalkınma Planı'nın hazırlanması ve uygulanmasında işçilerin de söz sahibi olacağı bir Plânlama Konseyi kurulması yolunda çaba gösterecektir. Üç ayda bir yapılan hükümet-işçi toplantılarının çok daha müessir bir hale getirilmesini isteyecektir.

HALK YARARINA

Bütün bunlar, demokratik sendikacılığın kaçınılmaz görevleridir. Bu görevlerin en iyi şekilde yerine getirilmesi, işçilerin olduğu kadar, toplumun da yararınadır.

Türk-İş bir ilk adım olarak, işçileri doğrudan doğruya ilgilendiren kanun tasarılarının görüşülmesinde işçiler aleyhine davranışlarda bulunan ve çeşitli yerlerde işçi hakları aleyhinde konuşmalar yapan milletvekillerini önümüzdeki seçimlerde seçtirmemek için çaba gösterecektir. Türk-İş daha ileriki yıllarda, işçilerin ve toplumun yararına olan toprak reformu, vergi reformu, v.s. gibi bütün konularda parlamento üyelerinin tutumlarını izliyecek, lehte ve aleyhte davranışta bulunanları kamu oyuna tanıtacaktır.

Türk-İş bu görevini yerine getirirken, sadece işçilerin değil, Türk halkının yararına çalıştığı inancındadır.

Protesto edilen milletvekili

Millet Meclisi'nde yaptığı konuşmayla, işçi meselelerinin karşısında olduğunu orta ya koyan Trabzon Milletveki li Ali Şakir Ağanoğlu'na her taraftan protesto telgrafları çekildi.

İşte bunlardan ikisi :

«Mensubu bulunmakla iftihar ettiğimiz Türk-İş Konfederasyonu'nun isabetli kararlarından birisi de, sizin işçi dâvalarına karşı olduğunuzu teşhir etmesidir ki, bunu, son konuşmanızla teyit etmiş bulunuyorsunuz.

Dâvamıza karşı olanlar bir gün hüsrana uğrayacaklardır.

Elazığ işçileri adına, sizi ve sizin tutumunuzda olanları şiddetle protesto ediyoruz.

Elazığ Mahalli Sendikalar Dayanışma Kurulu Başkanı

Mehmet Cengiz»

«Türk-İş idarecileri aleyhine basına ve Anadolu Ajansına intikal ettirilen Parlâmento içindeki beyanatınızı üzüntü ile karşıladık.

Türk işçilerinin Türk-İş adı altında yıkılmaz ve sarsılmaz kuvvet bulmalarını hazmedemediğinizden ve politikada yenilgiye uğradığınızdan. paralayıcı ve yıkıcı çalışmalarınızı esefle gördük.

Anayasa'mızın verdiği haklarımızın koruyucusuyuz.

Kara listeyi Türk-İş değil, yıkıcı politika oyunlarınızın hazırladığını bilmenizi ister, Türk işçileri hakkındaki düşüncelerinizi protesto eder, kuvvetimize saygınızı bekleriz.

Gediz Bölgesi Maden İşçileri Sendikası Başkanı Ramazan Şahin»

Bu Milletvekillerin

ZEYNEL GÜNDOĞDU
(ERZİNCAN CHP.)

NACİ GÜRAY
(ELÂZIĞ AP.)

AHMET BİLGİN
(KIRŞEHİR MP)

RUHİ SOYER
(NİĞDE CHP)

oy vermeyin

AET AYDIN BOLAK
LIKESİR (CHP.)

İHSAN ÖNAL
(İÇEL AP)

YAT KOCAMEMİ
TOKAT YTP)

ALİ ŞAKİR AĞANOĞLU
(TRABZON CHP)

Şeker-iş Bildiri yayınladı

Şeker-İş Genel Yönetim Kurulu, ay başında yaptığı önemli toplantıda, Şeker-İş kongresinin çalışmalarını ele almış ve bu çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda kaleme aldığı bir bildiriyi halkoyuna iletmiştir.

2 - 6 Ağustos tarihleri arasında yapılan kongrede, özellikle şu konular üzerinde durulmuştur.

1 — Kongrede, delegeler tarafından ileri sürülen dileklerin incelenmesi,

2 — Tüzük değişikliğinden sonra, tüzüğün aldığı son şekil,

3 — Genel merkez ve şube giderleri,

4 — Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketi'yle ilişkiler,

5 — Yeni toplu sözleşme ön hazırlıkları,

6 — Eğitim çalışmaları,

7 — İş değerlendirmesi,

8 — 5434 Sayılı kanuna tâbi müstahdemlerle 3008 sayılı kanunun 101'inci maddesine göre çalışan memur ve yevmiyeli teknik personelin sendikaya üye olmalarıyla ilgili karar,

9 — Toplu sözleşme müzakere komitesi seçimi.

Özellikle gündemin 8 inci maddesi üzerinde duran yönetim kurulu, Şeker-İş'e 3 bin civarında devamlı üye sağlayacak bu konuda görüş birliğine varmıştır.

Toplu sözleşme müzakere komitesi seçimi sonucunda ise, yürütme kurulunun üç doğal üyesinin dışında, şu isimler komiteye seçilmişlerdir :

Eskişehir Şube Başkanı Sadık Şide, Ankara Şube Başkanı Ahmet

Alemdar, Konya Şube Başkanı Faruk Nazıroğlu, Erzincan Şube Başkanı Adnan Özkaya.

BİLDİRİ

Şeker-İş'in örgütlenme ve toplu sözleşme faaliyetleri üzerinde önemle durulan bildiride, sosyal - ekonomik yurt sorunlarına da yer verilmiş ve Şeker-İş'in gerçekçi görüşleri halkoyuna böylelikle duyurulmuştur.

Bildirinin bu kısmında, özetle şöyle denmektedir :

«Yabancı sermayenin, yurt menfaatlerine uygun, rekabeti teşvik edici şekilde kullanıldığı müddetçe zararlı olmayacağı, ancak, sömürücü, millî haysiyetimizi zedeleyici ve ayırıcı bir metod takip eden yabancı sermayenin de, şiddet le karşısında olduğumuzu bir kere daha ilân etmek isteriz.

Senelerden beri uğrunda savaşlar yaptığımız ve bütünlüğünü korumaya uğraştığımız vatan topraklarının, sırf siyasî mülâhazalarla gerçekçi bir reforma tâbi tutulamayışı, topraksız köylülerin vatana olan vecibeleri açısından, çok acıdır.

Ayrıca, fertler arası değil, tamamen devletlerarası bir münasebet olan dış ticaretin boşluklarından yararlanan bir kısım vurguncularm, bu fakir milletin sırtından 13 milyar lira yurt dışına kaçırmalarına seyirci kalınmasını şiddetle protesto ederiz.

Siyasi meydan nutuklarında işçi dostu gibi gözüken, fakat Meclis çalışmalarında işçi menfaatlerine taban tabana zıt tavır takman ve fikir serdedenleri, siyaset hayatı boyunca dikkatle takip edecek ve Türk-İş'in hazrladığı «kara liste» yi tabana indirmede büyük bir titizlik göstereceğimizi belirtmek isteriz.

Türk-İş'in ve sendikaların partiler üstü tutumunu bütün kalbimiz le benimsiyor ve sendikal inançların, parti eğilimlerinin çok üstünde olduğunu kabul ve Türk-İş'te mevcut olan birlik ve beraberlik ruhuna gölge düşürmek istiyenlerle, sonuna kadar mücadele edeceğimizi belirtiyoruz.»

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) Genel Kurulu haziran ayı içinde Cenevre'de yapıldı. Çalışma hayatı ile ilgili en önemli toplantılardan biri sayılan ILO Genel Kurulu, bu yıl da bazı kararlar aldı ve bu arada Kıbrıs konusuna değinildi. Geçen sayılarımızda ILO'nun kuruluşu ve çalışmaları hakkında bilgi vermiştik. Aşağıda ILO Genel Kurul Toplantısı ile ilgili bilgi sunuyoruz.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Toplantısı

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) Genel Kurul toplantısı, 2-24 haziran tarihleri arasında, teşkilâtın merkezinin bulunduğu İsviçre'nin Cenevre kentinde yapıldı.

114 ülke adına, sayısı 3 yüzü bulan işçi, işveren ve hükûmet delegesinin katıldığı toplantıda Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (Türk-İş) temsilen Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy delege olarak hazr bulundu. Ayrıca, Türk-İş Başkan Yardımcısı Hasan Türkay, Türkiye Petrol, Kimya ve Atom İşçileri Sendikası (Petrol-İş) Başkanı Ziya Hepbir ve Türk-İş Eğitim Müdürü Ferit Azkara da teknik danışman olarak kongrede hazır bulundular.

Türk işveren delegesi olarak, Türkiye İşverenler Konfederasyonu Başkanı Şahap Kocatopçu, danışman olarak ta Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası Genel Sekreteri Mennan Özgütürk ve Teksif İşverenleri Sendikası Başkan Yar-

dımcısı Mümtaz Altmelli kongreye katıldılar.

Hükûmet delegesi olarak ta, Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Halit Ünal, toplantıda hazır bulundu. Ünal'a, danışman olarak, bakanlığın araştırma bürosu başkanı Necmi Sarı eşlik ediyordu.

Ayrıca, Çalışma Bakanı İhsan Çağlayangil de. konuk bakan olarak genel kurul çalışmalarını yerinde izledi.

Bu arada, Türk delegasyonu da nışmanı ve yedek üye olarak ta, Birleşmiş Milletler Avrupa Ofisi ve Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nda devamlı Türk temsilcisi Fahir Alaçam da, bütün toplantılara katıldı.

TOPLANTI AÇILIYOR

ILO'nun 49 uncu genel kurul toplantısını açan konuşmayı, Yönetim Kurulu Başkanı Mr. Haythorn yaptı. Haythorn, kurulalı 48 yıl olan ILO'nun, 1919 dan bugüne dek, çalışmalarında devamlı bir gelişme olduğunu belirtti. Ancak bu çalışmalar, her yıl ortaya çıkan yeni sorunlarla bir kat daha güçleşiyor, çapraşıklaşıyordu. ILO'ya yeni üye olan ve ilk olarak genel kurul toplantısına katılan üç ülkeye, Zambia, Malta Malavi'ye «hoş geldin» diyen yönetim kurulu başkanı, bu üyelerin de katılma sından sonra, ILO'nun 114 devletten kurulu bir büyük aile haline geldiğini ifade etti.

Mr. Haythorn, konuşmasını şöy le bitirdi :

«Bugün 46 yıllık mazisi olan ILO'nun karşılaştığı meseleler, gittikçe daha zorlaşmıştır. Fakat, ILO nun bu geçen süre içinde kazandığı güç ve yeterlik, karşılaşılan mesele ler ne kadar zor olursa olsun, bu teşekkülün, bu meseleleri çözümlemekte zorluk çekmeyeceğini göstermiştir.»

BAŞKANLIK DİVANI SEÇİMİ

Başkanlık Divanı seçiminde iki aday ortaya çıktı. Pakistan Hükûmet Delegesi Mr. Hashim Raza ve Filipin Hükûmet Temsilcisi Mr. Vicente Albano Pacis, kongre başkanlığına adaylıklarını koydular. Mr. Pacis, aynı zamanda Filipin'in, Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası teşekküllerdeki devamlı temsilcisiydi. Neticede, Afrika — Asya gurubunun büyük desteğini kazanan Mr. Raza kongre başkanı oldu.

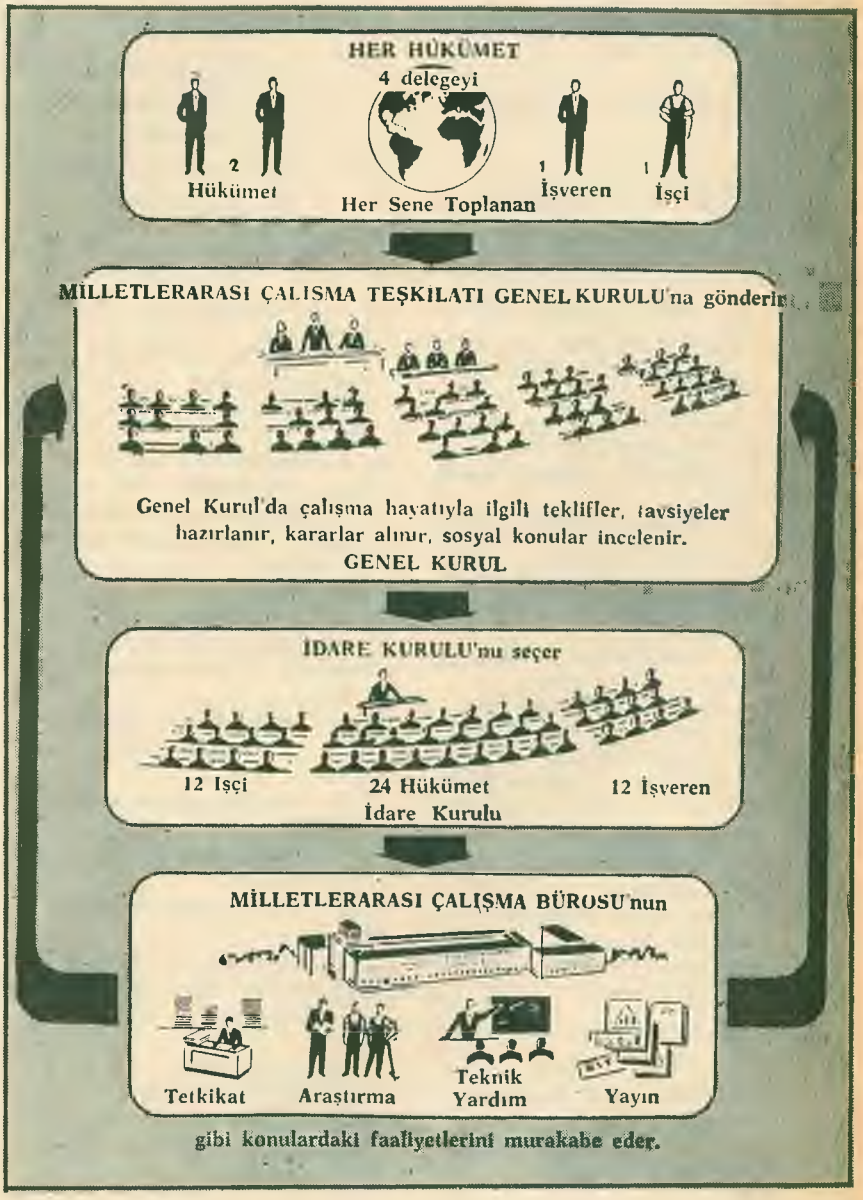
Başkan yardımcılıklarıyla da, şu üyeler görevlendirildiler :

Mr. Anatolii Emelyanovich (Bi elo Rusya. Hükûmet delegesi)

Mr. Daniel Adriantsctohania (Malagasia işveren delegesi)

Mr. Anlfonso Sanchez Madaria ga (Meksika işçi delegesi))

ILO NEDİR ?

ÇALIŞMALAR

Seçimlerden sonra komisyonlar saptandı, komisyon ve genel kurul çalışmalarına seçildi :

Genel kurul, birçok konu arasından öncelikle şu konuları ele aldı :

1. Yeraltı ve yer üstü madenlerinde çalıştırılan maden işçilerinin yaşlarıyla ilgili sorunlar,
2. Aile sorumluluğu olan kadın işçilerin çalıştırılması,
3. Toprak reformu,
4. Irk ayrımı meseleleri,
5. Yıllık ücretli izinler.

Bu ve benzeri meselelerin cözümlenmesi için komisyonlarca hazırlanan ve daha sonra genel kurulda hemen hepsi onaylanan karar suretleri (resolution), sözleşmeler (convantion) ve tavsiyeler (recommandation) kaleme alındı.

Bunların başlıcaları şunlardır :

1. Yıllık ücretli izinlere dair

ILO toplantısına katılan bazı kuruluşlar

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (I.L.O) nın 46 ncı genel kurul toplantısına katılan 114 üye ülke delegasyonunun yanıbaşında, pek çok uluslararası kuruluş ta, toplantıyı yakından izledi.

Bu kuruluşlar arasında, çeşitli ülkelerden ayni işkollarındaki sendika ya da federasyonların meydana getirdiği işkolu federasyonları, dernekler, birlikler, Birleşmiş Milletler üyesi çeşitli kuruluşlar yer almaktaydı.

A. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UZMAN KURULUŞLARI ve DİĞER KURULUŞLAR :

1. Birleşmiş Milletler,
2. Göçmenler Yüksek Komiserliği,
3. Birleşmiş Milletler Besi ve Tarım Teşkilâtı,
4. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Teşkilâtı (UNESCO)
5. Uluslararası Kalkınma Bankası,
6. Dünya Sağlık Teşkilâtı
7. Uluslararası Gümrük Tarife Ticaret Teşkilâtı (GATT)
8. Amerika Eyaletler Teşkilâtı
9. Avrupa Konseyi
10. Avrupa Ekonomik Birliği (Ortak Pazar)
11. Hükûmetlerarası Avrupa Göç Komitesi
12. Arap Devletleri Birliği.

B. HÜKÛMET DIŞI ULUSLARARASI KURULUŞLAR :

1. Afrika İşçi Sendikaları Konfederasyonu,
2. Afrika Tüm İşçi Sendikaları Konfederasyonu,
3. Arap Sendikaları Konfederasyonu,
4. Amerika İç Ticaret ve Üretim Konseyi,
5. Uluslararası Kadın Teşkilâtı,
6. Uluslararası Sosyal Kalkınma Teşkilâtı,
7. Uluslararası Sanatçılar, Küçük ve Orta Çapta İşyerleri Teşkilâtı,
8. Uluslararası İdarî Personel Konfederasyonu,
9. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (I.C.F.T.U.)
10. Uluslararası Yüksek İdarî Memurlar Konfederasyonu,
11. Uluslararası Kooperatif Birliği,
12. Uluslararası Ticarî Görevliler Konseyi,
13. Uluslararası Hemşireler Konseyi,
14. Uluslararası Sosyal ve Demokratik Kadın Konseyi,
15. Uluslararası Kadın Konseyi,
16. Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu
17. Uluslararası Kimya ve Genel İşçi Sendikaları Konfederasyonu,
18. Uluslararası Hıristiyan İşçi Sendikaları Federasyonu
19. Uluslararası Ücretli İşçiler, Teknisyenler, İdarî Personel, Hıristiyan İşçi Sendikaları Federasyonu,
20. Uluslararası Büro, Tezgâhtarlar, Teknik Hizmetliler Federasyonu
21. Uluslararası Tarım, Plântasyon ve Yardımcı İşkolları Federasyonu
22. Uluslararası Üniversiteli Kadınlar Federasyonu,
23. Uluslararası Hukukçu Kadınlar Federasyonu,
24. Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu
25. Uluslararası İşverenler Teşkilâtı,
26. Uluslararası Sosyal Sigorta Teşkilâtı,
27. Uluslararası Aile Teşekkülleri Sendikası
28. Uluslararası Maden Federasyonu,
29. Uluslararası Kalkman Ülkeler, İşveren Federasyonları ve Sendikaları Teşkilâtı,
30. Uluslararası Genel Hizmetler Sendikası,

karar sureti,

2. Aile sorumluluğu taşıyan kadınların çalıştırılmaları konusunda tavsiye,

3. Toprak reformuyla ilgili rapor ve reformun sosyal yönleriyle ilgili karar sureti,

4. Maden ocaklarında çalışan genç işçilerin sağlık muayeneleriyle ilgili sözleşme,

5. Yer altı madenlerinde çalıştırılan işçiler için en az yaş haddi saptanması konusunda sözleşme,

6. Portekiz hükûmetinin yönetimi altındaki bölgelerde, ırk ayrımı ve zorunlu iş yükümlülüğünün kınanması konusunda karar sureti,

7. Gelecek toplantının gündemine, gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasında, kooperatiflerin rolü konulu bir sözleşme konusu alınması hakkında karar sureti.

ÇAĞLAYANGİL

Toplantıya konuk bakan olarak katılan Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, Türkiye'nin, demokratik hayatı, bütün yönleriyle yerleştirme çabasında bir ülke olduğunu belirtti.

Çağlayangil, demokratik rejimin uygulanması bakımından, toplumdaki tüm unsurlara, gerekli hakların verilmesinin kaçınılmaz bir koşul olduğunu söyledi. Ve bu unsurların ayrı ayrı demokrasiyi uygulamaları ve gerekli hak ve özgürlüklere sahip olmaları sayesinde, o ülkede demokrasinin, bir (topyekûn anlam) kazanacağını ifade etti.

Türk sendikacılığının, bugün batı demokrasilerindeki grev ve toplu sözleşme haklarına kavuştuğunu belirten bakan, bu hakların verilmesinden, çeşitli bakımlardan endişe duyanların yanıldıklarını söyledikten sonra, sözlerini şöyle bitirdi :

«İlk uygulama döneminden, bugün Türk sendikacıları yüz akıyla çıkmışlardır. Grev silâhı, Türk sendikacısının elinde, ekonomimize olumlu etki yapmıştır. Türk sendikacılığı, bugün ehil ellerdedir.»

KIBRIS

Toplantı sırasında söz alan Yunan delegesi, Kıbrıs konusuna değinerek, Kıbrıs'taki Rum'ların Türk saldırılarına uğradıkları yolunda garip iddialar ileri sürdü. Bu iddiaları cevaplandırmak amacıyla söz alan ILO'daki devamlı temsilcimiz Fahir Alaçam, Kıbrıs Cumhurbaşkanı, Başpiskopos Makarios'un, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı için hazırladığı plânlar konusundaki bir ifadesini genel kurula sundu. Tecavüze uğrayanların Türk'ler olduğunu hatırlattı. Bunun üzerine söz alan Yunan delegesi, Alaçam'ın konuşmasının Makarios'a hakaret demek olduğunu, bir cumhurbaşkanına hakaret anlamı taşıyan bu sözlerin, tutanaktan çıkarılması gerektiğini ileri sürdü.

Alaçam, derhal söz aldı ve tekrar konuştu. Bir önceki konuşmasıyla Makarios'a hakaret etmediğini, yaptığının, Makarios tarafından bizzat verilmiş bir demecin tekrarından ibaret olduğunu, bu itibarla ortada bir hakaret varsa, bunun Makarios tarafından kendi kendine yöneltilmiş olabileceğini söyledi, konuşmanın tutanaktan çıkarılmasının yersiz olacağı görüşünü savundu.

Bu konuşmadan sonra, başkanlık divanı, konuşmanın incelenece ğini ve gelecek oturumda, bu konuda verilen kararın genel kurula duyurulacağını bildirdi.

Ertesi oturumda genel kurula bildirilen kararda, Alaçam'ın konuşmasının tutanaktan çıkarılmasının gerekli görülmediği bildirildi.

KAPANIŞ

Yirmi iki gün süren çalışmalar, 24 haziran 1965'te sona erdi. ILO Genel Kurulu, 50 inci toplantısını, 1966 nın haziran ayında yapacak.

Bu toplantının şimdiden beliren önemi, «Toprak Reformu» nun, bir sözleşme halinde gelecek yıl ele alınacağıdır.

Yeni Çeltekte durum

Mart ayında, Amasya'nın Yeni Çeltek Linyit Ocağı'nda patlak veren grizu kazasında hayatını kaybeden işçilerden, cesedi ocaktan hâla çıkarılamayanların sayısında, son ay için de herhangi bir değişiklik olmamıştır.

İşçi, işveren ve hükümet temsilcileri arasında, bu ay içinde düzenlenen toplantı, 5 ağustos tarihinde Çorum'da yapılmıştır. Toplantıda sade işçi ve işveren temsilcileri hazır bulunmuşlar ve cesetlerin çıkarılması ile ilgili bir protokol düzenlemişlerdir.

Protokolde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nı temsil edecek bir teknik adamın, devamlı olarak ocakta bulunması ve temizleme çalışmalarına nezaret etmesi karar altına alınmıştır. Protokol gereğince, işveren ve sendika, bakanlığa başvuracak ve bu istekleri nin yerine getirilmesini isteyecek lerdir.

ÇALIŞMALAR

Öte yandan, otuz kişilik üç vardiya halinde çalışan kurtarma ekipleri, ocaktaki yangını söndürdürmek için sıkılan sularla çamur deryası haline gelen dehlizleri açmaya devam etmektedirler. İlgililer, genişliği 3 metre, yüksekliği ise 2,20 metreden ibaret dehlizde, 30 kişiden fazla insan çalışmasının olanaksızlığını ileri sürmektedirler.

Bugüne kadar temizlenen yerlerin uzunluğu 320 metreye ulaşmıştır.. Göçük yapan ocağa gelmek, burasını da tamamen temizlemek ve cesetleri alabilmek için, daha 476 metrelik dehlizin açılması gerekmektedir. Şimdiye dek el-

de edilen hıza bakarak, bu işlemin bir yılı aşkın süreyle devam edece ği tahmin edilmektedir..

Öte yandan, ocakta çalışan işçilere yarım yevmiye verilmekte olduğu. işverence ifade edilmiştir. Türkiye Maden İşçileri Federasyonu, yevmiyelerle ilgili bu uygulama yı, önümüzdeki günlerde gözden geçirecektir.

ÖLÜM ÖDENEKLERİ

Ocakta feci şekilde can veren ve bugüne kadar cesetleri çıkarıla mayan şehitlerin yakınları, aylardan beri Sosyal Sigortalar Kurumu'nun vereceği ölüm yardımını beklemektedirler. Bütün geçim kaynakları, şehit olan koca, evlât ve babalarının ölüm bahasına kazandığı yevmiyelerden ibaret olan bu yüzlerce insan, açlık ve sefaletle karşı karşıya kalmıştır.

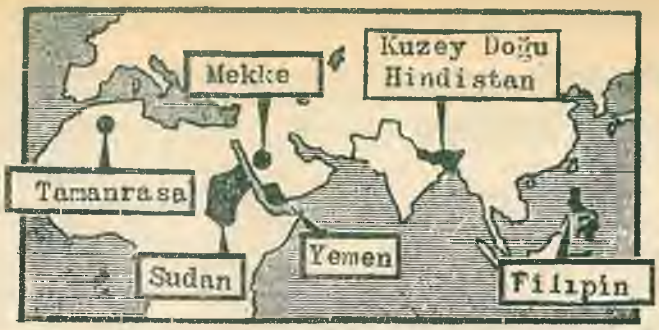
Bu dertli ve yoksul insanlara, bugüne kadar cüz'i miktarda avans veren Sosyal Sigortalar Kurumu, çıkarılamayan cesetlerin, nüfus memurluklarınca verilecek ölüm ilmü haberlerini almadan, ölüm yardımı yapmayacağını belirtmektedir. Bu konuda kendisiyle görüştüğümüz Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Ertem, mevzuat karşısındaki imkânsızlığı açık bir şekilde dile getirmiştir.

«Mevzuat dışına çıkamayacaklarını...» kesin dille söyleyen muhtelif kademedeki memurların bu tutumu, 400 - 800 lira avansla beş ay bekletilmiş ve daha bekletilmeğe mahkûm edilmiş insanların kaderleriyle alay etmekten başka çare olmadığını ifade etmektedir.

KÖTÜ İHTİMALLER

Bu durumda, göçük altında kalarak, sıkılan sularla, yangınla tanınamayacak kadar tahrip olmuş olan cesetlerin yakınları, kimliği saptanamadığı için ölüm ilmühaberi verilmeyen vazife şehitlerinin, akrabaları çoktan hakketmiş oldukları ölüm yardımını alamayacaklardır.

Korkunç patlamada can verenlerin listesi, ocağa girenlerin ve çıkanların kesin olarak bilinişi sonucu, saptanmıştır. Kazı sonunda. patlamada parçalanmış bir cesetten arta kalmış belki bir bacak, belki bir kol bulunacak, ve kopuk organların toplamı, belki de, bilinen ölü sayısından az olacaktır.

İnsanların hâla alınıp - satıldığı bölgeleri gösteren harita

DÜNYADA MİLYONLARCA KÖLE VAR

Birleşmiş Milletler İktisadi ve Sosyal Konseyi'nde, bu gün yeryüzünde hâlâ mevcut kölelik müessesesi konusu üzerinde başlayan görüşmeler, ancak gelecek yıl belki bir sonuca vardırılabilecektir.

Birleşmiş Milletler'in halen içinde bulunduğu buhran derecesindeki malî güçlükler, bu konudaki çalışmaları tam bir çıkmaz içine kilitlemiştir. Birleşik Arap Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanı'nın, geçen 27 mayıs'ta Newyork'ta dünya kuruluşuna sunduğu rapor, ödenek yokluğu yüzünden, Birleşmiş Milletler'in resmî dillerine çevrilip üye devletlerin heyetlerine dağıtılamamıştır.

Birleşmiş Milletler'deki Fransa temsilcisi, Japonya ve Arjantin de legeleri tarafından da desteklenerek kuruluşa üye ülkelerin üçte iki sinin raporu incelemek imkânına sahip olmamaları yüzünden katılamayacakları görüşmelerin ne gibi bir fayda sağlayabileceği sorusunu ortaya atmıştır. Bununla beraber, İktisadî ve Sosyal Konsey Cenevre'de toplanarak rapor üzerinde görüş teatisi şeklinde ön görüşmelere girişmiştir. Bu görüşmeler sonunda, Konsey, meselenin esasına girmeyen, ancak usulü ilgilendiren genel nitelikte bir karar almak durumu karşısında kalmıştır.

«NE TEDBİRLER ALINDI?»

Birleşmiş Milletler İktisadî ve Sosyal Konseyi'ne sunulmak üzere kölelik ve ırgatlık konusunda bir inceleme hazırlamakla Genel Sekreter tarafından görevlendirilmiş olan Birleşik Arap Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanı, bu inceleme sonunda vardığı sonuçları Konseye çıkıp kendisi anlatamayacaktır. Cenevre'ye varır varmaz, bakan kalb krizi geçirmiş ve hastahaneye kaldırılmıştır. Bununla beraber, yaptığı incelemenin sonuçları görüşmelere taban olmuştur. İncelemeci yeryüzündeki büyük ülkelere, bütün uluslararası kuruluşlara ve hükümet dışı kurumlara bir soru varakası göndermiştir ve bu soru varakasma alman cevaplar bugün yeryüzünde köleliği önleme ve kaldırma yönünde ne gibi teşrîî ve idarî tedbirlerin uygulanmakta olduğunu topluca tesbite imkân sağlamıştır.

Bazı devletler, ülkelerinde köleliğin hâlâ yaygın halde yaşamağa devam etmesine karşılık, bunun aleyhinde belli herhangi bir eyleme başvurulmamış olduğunu açıkça

YİRMİNCİ YÜZYILIN YÜZ KARASI

Yirminci yüzyılın şu ikinci yarısında yeryüzünde hâlâ daha milyonlarca insan özgürlüğün ne olduğunu bilmiyor

itiraf etmişlerdir. Çad gibi bazı Afrika ülkelerinde ve birçok Güney Amerika ülkesinde durum budur.

Görüşmeler sırasında Fransa, köle ticaretini ve benzeri müesseseleri yeryüzünden temelli ortadan kaldırmak veya hiç değilse, bunlarla savaşmak için gerek uluslararası alanda, gerek bölgeler alanında maksadı sağlamaya yarayacak ne gibi tedbirlerin alınabileceği meselesinin her türlü muhtevadan yoksun, boş bir mesele olduğunu ileri sürmekle, görüşmelere katılan bütün ülkeleri şaşkınlığa uğratmıştır. Uluslararası çevrelerde, mesele karşısında öylesine ilgisiz bir tavır takınan Fransa'nın bu tutumu, büyük bir hayret yaratmıştır.

KÖLELİK YOLU

Kölelik konusunun inceleyicisi tarafından toplanan belgeler, şu gerçeği apaçık ortaya koymuştur. Bugün yeryüzünde hâlâ 250 bin insan tam anlamıyla köle olarak yaşamaktadır. Mekke'ye giden Hac yolları, Birleşik Arap Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanı'nm verdiği sonuça bakılırsa, bugün dünyanın en önemli ve canlı köle pazarının can damarları niteliğindedir. Çağımızın köle ticareti en çok bu şeritler üzerinde toplanmıştır. İncelemeciye göre, 100 binlerce erkek, kadın ve çocuk, kutsal yerlere götürülecekleri vaadi ile kandırılarak, Büyük Sahra Çölü, Nijer, Çad ve Sudan üzerinden Kid Denizi kıyılarına gönderilmekte ve oradan Hicaz'a satılmaktadır. Mali Devletinin, incelemecinin sorularına verdiği karşılıklardan öğrenildiğine göre, hattâ bu çeşit ticaret için özel bir deyim kullanılmakta ve buna «Hacı Ticareti» denmektedir.

Cezayir'de de, bu gibi olaylara rastlanmıştır. Tamanrasset ve Tinruf'ta çalışan Fransız öğretmenleri, köle olarak satılmak üzere ailelerinden alınan çocuklar görmüşler ve bu olayları bir yığın fotoğrafla tesbit etmişler, medenî insanlığın kanını donduran bu duruma çare bulunması için Cezayir Hükümeti nezdinde ısrarlı teşebbüslerde bulunmuşlardır. Hattâ o yüzden resmî makamların hışmına uğrayarak, bu ülkeden sınır dışı edilmişlerdir. Zaten Cezayir temsilcileri Cenevre toplantısında ülkelerinde köleliğin var olduğunu kabul etmemişlerdir. Hal ne olursa olsun, şurası muhakkaktır ki, günümüzün başlıca köle pazarları kadınlar bakımından Cidde ve erkekler bakımından Mekke ile Medine'dir.

GÜNEY AMERİKA'DA SERFLİK

Birleşik Arap Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanı'nın kölelik konusunda hazırladığı geniş raporda, bugün dünya yüzünde gene çok yaygın halde yaşamağa devam eden serf'lik, başka deyimle ırgatlık meselesine de önemli yer ayrılmıştır.

And sıradağları etrafında kümeleşen ülkelerde o hal, özellikle göze çarpmaktadır. Yalnız bu ülkelerde, bir buçuk milyondan fazla insan, toprağa bağlı, toprakla beraber alınıp satılan serf hayatı yaşamaktadır. Bunlar rençberlerdir. Bir büyük toprak sahibinin çıkarına olmak üzere, verilen bir işte her gün çalışmalarına karşılık, kendilerine bir karış toprak ödünç verilmektedir. Bu topraktan geçimlerini sağlamaktadırlar.

YİRMİNCİ YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA

Yirminci yüzyılın şu ikinci yarısında, yer yüzünde hâlâ daha on milyonlarca insan, özgürlüğün ne demek olduğunu bilmemektedir.

Cenevre'deki ışıklı Uluslar Sarayında o insanların ele alman durumu en iyimser tahminlere göre ancak bir yıl sonra belki daha etraflı bir incelemeye tâbi tutulabilecektir...

Kıbrıs için ICFTU'nun kabul ettiği karar sureti

Temmuz ayı içinde, Amsterdam'da toplanan Dünya Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu genel kurulunda yapılan Kıbrıs konusundaki görüşmeler hakkında geçen sayımızda bilgi vermiş ve bir karar sureti kabul edildiğini bildirmiştik.

Bu sayımızda karar sureti oya sunulmadan önce, Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Necati Taşkın'ın yaptığı konuşmanın tam metnini ve kabul edilen karar suretini yayınlıyoruz.

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Necati Taşkın

«Sayın Başkan, Sayın Üyeler,

Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu, Kıbrıs rumlarının Türk toplumunu tahakküm altına aldıktan sonra Kıbrıs'ı Yunanistan'a ilhak etmek için beş yıl önce Kıbrıs'a bağımsızlığını kazandıran Anayasa'yı feshetmek yönünde önceden hazırlayarak başlattıkları tecavüz dolayısiyle meydana gelen durumu dikkatlice tetkik ederek ICFTU'nun 8. Dünya Kongresi'ne bir karar sureti sunmağı kararlaştırmıştı. Bu karar sureti zamanında sunulmuştur ve karar suretinin metnini evrakınızda bulabilirsiniz.

Müzakere ve tasvip edilmesi için kongreye sunulmuş bulunan karar sureti hakkındaki görüşlerimi ve karar suretine verdiğim manayı açıklamadan önce teşekkülüm tarafımdan sunulan esas karar sureti hakkında ihtiyat kayıtlarımı kısaca izah etmek istiyorum; çünkü bu karar suretinin komitede yeteri derecede müzakere edilmediği inancındayım.

HAKSIZLIKLARI YANSITAN KARAR SURETİ

İktisadi, Sosyal ve Siyasal Komite toplantılarında ICFTU'ya bağlı her iki teşekkül [Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu ve Kıbrıs İşçileri Konfederasyonu Rum] temsilcileri ile sekreterlik temsilcileri arasında istişare yapılarak her hangi bir karar sureti üzerinde mutabık kalacakları taktirde bu karar suretinin komitenin görüşü olarak telâkki edilmesi hususunda hemen hemen ittifakla karar verilmişti. Komitenin bu görüşüne itiraz etmedim ve bu komitenin kararına uymağı kabul ettim. Mamafih Bay Zivanas (Kıbrıs İşçileri Konfederasyonu Genel Sekreteri) komitenin bu görüş ve kararıyle uyuşmadığını ve hazırlanacak karar suretine görüşleri ithal edilmediği taktirde kongreyi terketmek ve Kıbrıs'a döndükten sonra ICFTU'dan çekilmesi için teşekkülüne tavsiyede bulunacağı tehdidinde bulunmuştur. Bu başka bir teşekkülü ilgilendiren bir husustur.

Teşekkülüm tarafından sunulan karar suretinde bulunan ve şimdi kongreye sunulan karar suretinde yer almayan tekliflerle ilgili olarak bu tekliflerin Kıbrıs'taki hakiki durumu realist bir şekilde ve özetle ve metinleri itibariyle Türk işçi sınıfının ve Türk toplumunun uğradığı sosyal, iktisadi ve politik haksızlıkları yansıttığığna halâ inanmakta olduğumuzu bildirmek isterim.

Şimdi sunulmuş bulunan karar suretinin her paragrafını ne şekilde manalandırdığım hakkında görüşlerimi belirtmek isterim.

«ANLAŞMAZLIK»

İlk paragrafla ilgili olarak dik katinizi «anlaşmazlık» kelimesine çekmek istiyorum. Bu kelime size Londra ve Zürih Andlaşmaları ile Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nın ortakları olan iki toplumun kendi arasında savaş başlattığı intibaını verebilir. Bu doğru değildir. Kıbrıslı Rumlar ve onların sorumlu liderdiği Anayasa'yı tüm olarak tatbik etmeği reddetmiş ve yegâne hedeflerinin Kıbrıs'ı Yunanistan'a ilhak etmek olduğunu - ki bu Anayasa'ya aykırıdır. Çünkü Anayasa Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını yasaklar - ilân ederek bu gayelerini tahakkuk ettirmek için Türk toplumu aleyhine silâhlı tecavüz yoliyle kaba kuvvete başvurmuştur. Ve bu şartlar altında Türk toplumu varlığını ve şerefini korumak mecburiyetinde kalmıştır. Böylece «anlaşmazlık» kelimesine bu manayı veriyorum.

Karar suretinin üçüncü paragrafı açıklıkla kendisini ifade eder. Yalnız şunu tebarüz ettirmek iste-

rim ki «Büyük veya küçük milli toplumlara eşit hak» kelimeleri, Anayasa'nın iki milli toplumunun tesirini yapan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasa'nın ilgili maddesini açık bir şekilde kabul etmek demektir.

Dördüncü paragraf üzerinde teferruata girmek istemiyorum fakat adada barışın iadesi ve idamesi için Birleşmiş Milletler'e ve Kıbrıs'a asker gönderme çağrısına mukabelede bulunan devletlere teşekkür etmek isterim. Adaya asker gönderen ve barışı koruma masraflarına maddeten yardımda bulunan ülkelerin delegelerine, temsil ettikleri zümrelere teşekkürlerimizi bildirmelerini rica ederim.

«SELF DETERMİNASYON»

Şimdi kısaca beşinci paragrafa değineceğim. Daha önce de işaret ettiğim gibi Bağımsız Kıbrıs Devleti, sırasiyle kendi toplumlarının sorumlu temsilcileri olarak Türk ve Rum toplumları temsilcileri ve Türkiye Yunanistan ve İngiltere Hükümetleri tarafından imzalanan Zürih ve Londra Andlaşmalarının direkt bir sonucudur. Bu andlaşmalar bütün mevzularda Kıbrıs'taki her iki toplumun tam iştirakiyle bağımsız bir devlet olmasını ön görür. Bu yüzden anladığım manada self-determinasyon hakkı-böyle söylemekte doğru olduğumu zannederim - her iki milli topluma bahşedilmiş ve bu iki toplum da bundan sonra Kıbrıs Cumhuriyeti'ni meydana getirmişlerdir. Kıbrıs şimdi müstemleke idaresinde olmayan bağımsız bir ülkedir.

Kongreye sunulan diğer bir karar suretinde self - determinasyon hakkının münhasıran milletlere şamil olduğu açıkça ifade edilmiştir. Kıbrıs konusuna gelince; Kıbrıs'ta bir millet yoktur fakat hiç bir manada bir millet olarak kabul edilmeyen iki milli toplum vardır.

Bu hususu açıklıkla anlattıktan sonra ve bu karar suretinin üçüncü paragrafında söylediklerimi göz önünde tutarak her iki toplumun ayrı olarak kendi kaderini tayin etme hakkına sahip olduğu manasını verdiğini telâkki ediyorum.

Son paragrafla ilgili olarak, sayın başkan, teşekkülümün toplumun arasında daha iyi bir anlayış yaratmak için faal ve yapıcı görevine devam edeceğine dair dün Genel Sekreterin raporu hakkında yaptığım konuşmada söylediklerimi teyid etmekle getireceğim. Ayni şeyi kendi toplumu için Kıbrıs İşçileri Konfederasyon'undan umarım Bu şekilde, bizim yapmamız gereken görevi yaptığımıza inanırım.

Bu hususu mütalâa ederken Kıbrıs'lı Rumların self-determinasyonu Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı veya Kıbrıs Rumlarının Türkleri tahakküm altına alma şeklinde savundukları gerçeği üzerinde dikkatinizi çekmek isterim Self-determinasyon yoluyle başarmak istedikleri bu ise, o zaman Türk toplumunun kendi arzusuna göre, istiklalini tayin etmekten başka bir tercihi olmayacaktır ve bu paragrafa verdiğimiz mana budur

BAĞIMSIZ BİR ÜLKE

Kıbrıs'lı rumlar unutmasınlar ki, ICFTU Kbrıs'a self-determinasyon verilmesini Kıbrıs müstemleke idaresi altında iken aktif bir şekilde desteklemişti. Kıbrıs şimdi müstemleke idaresi altında değil fakat bağımsız bir ülkedir ve Birleşmiş Milletler'in bir üyesidir. Gerek ICFTU'nun gerekse Birleşmiş Milletler'in, self-determinasyon sloganı ile arka düşüncesi ortak bir toplumu tahakküm altına alarak idare etmek isteyecek olanlarla mutabık kalacağını veya onlara yardım edeceğini ümit etmiyorum.

Bu karar suretini nasıl anladığımı ve karar suretine ne mana verdiğimi anlattım. Kıbrıs konusunun kuvvetle değil ilgili taraflar arasında barışçı müzakerelerle halledilebileceğini ilâve etmek isterim.

Şiddet hareketi durdurulmalıdır

7 - 16 Temmuz 1965 tarihlerinde Amsterdam'da toplanan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu 8. Dünya Kongresi;

Şiddet ve hayat kaybıyle sonuçlanan Kıbrıs'taki anlaşmazlıktan derin üzüntü duyar,

ICFTU tarafından şiddet hareketlerinin derhal durdurulması yönünde ilgili taraflara yapılan müteaddit müracaatları hatırlatır,

Esas insan haklarına, insanların şeref ve haysiyetine, kadınlarla erkeklerin ve küçük büyük milli cemaatların eşit haklara sahip oldukları inancını teyid eder,

Birleşmiş Milletler'in Kıbrıs'taki barışı koruma fonksiyonunu taktirle karşılar;

Birleşmiş Milletler Yasası'nda ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde mündemiç self-determinasyon, bağımsızlık ve insan haklarına saygı esaslarına göre Kıbrıs'ı çevreleyen problemlere barışçı ve devamlı bir çözüm bulunması için her türlü gayreti sarfetmeleri hususunda ilgili taraflara müracaat eder,

Toplum barışının tekrar tesisinde yardımcı olmaları için Kıbrıs İşçileri Konfederasyonu ve Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu'na çağrıda bulunur.

Yarım milyon işçi Almanya'ya gitmek için sıra bekliyor

Almanya'ya gitmek için İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvurup bekleyenlerin sayısı, yarım milyona ulaşmıştır. Her geçen gün artan bu müracaat üzerine, İstanbul İş ve İşçi Bulma Kurumu Müdürlüğü ikiye ayrılmış tır. Bundan sonra, dış memleketlere işçileri, Tophane'deki İş ve İşçi Bulma Kurumu Yurt Dışı Hizmetleri Şubesi Müdürlüğü göndere cektir. Dahili işçilerle de, Lâleli'deki ikinci müdürlük ilgilenecektir.

Yurt Dışı Hizmetleri Müdürlüğü'ne getirilen Refik Talay, yaptığı bir açıklamada, **«Yurt dışına işçilerimizi kolaylıkla göndermek için ayrı bir müdürlük kurulmuştur. Çalışmalarımızın başında, rüşvet alınma ihbarları gelmektedir»** demiştir. Rüşvet ihbarları ile ilgilenildiğini bildiren müdür, şunları söylemiştir :

«Ne yazık ki, bu tip şeyler söyleniyor. Bunlarla sıkı bir şekilde mücadele edeceğiz. Kurum memurları arasında rüşvet alıp sırayı öne geçiren yoktur. İşçilerden, ricamız eğer böyle memurlar varsa hemen gelip bize ihbar etsinler. Elbirliği ile yakalayalım. Bize yardım edilmesini bekliyoruz.»

Kurum Müdürü, son zamanlar da sahte kurum memurları türediğini, asıl rüşveti bu sahte kişilerin aldığını söylemiştir. Buna karşı kurumda çalışan bütün memurların yakalarına tanıtma kartı takıldığını bildiren Refik Talay, **«İşçi Büroları, işçileri dolandırmaktadır. Hükûmetin bu büroları en kısa zamanda kapatması lâzımdır. Vatandaşlar, buralarda aldatılmaktadır»** demiştir.

Kurum müdürü, bundan böyle çarşamba ve perşembe günleri öğleye kadar dert dinleyeceğini ve sırada bekliyenlerin şikâyetlerinin tesbit edileceğini de bildirmiştir.

Bu arada, Almanya'ya karı - koca gitmek isteyenlere öncelik tanınacaktır. Karı ve kocanın aynı zamanda gitmesi şart koşulmaktadır.

ALMAN İŞVERENLER BİRLİĞİ BAŞKANI TÜRKİYE'YE GELDİ

Öte yandan, Batı Almanya İşverenler Birliği Başkanı Wilhelm Keller bu ayın başında Türkiye'ye gelmiştir.

Wilhelm Keller bu arada İstanbul'da yapmış olduğu basın toplantısında **«Alman firmalarının Türkiye'den 200 bin kişilik işçi istekleri olduğunu»** söylemiştir.

İşçi sevkiyatının yavaş oluşundan şikâyet eden Wilhelm Keller, **«Bu rakam 10 yıl içinde 500 bine çıkabilir. Fakat sevkiyat bu şekilde devam ederse Alman firmaları Türkiye yerine Portekiz, Yunanistan, İtalya, İspanya ve diğer memleketlerden işçi temin**ine mecbur kalacaklardır» demiştir.

Keller, memleketimizde bulunduğu süre içinde ilgililerle görüşerek bu konunun halline çalışacaktır.

Türk işçilerinin cinsel konular da fazla cüretkâr oldukları hakkındaki iddialara karşı kendisinin böyle bir şey hatırlamadığını söyleyen Keller, **«Eğer o duysa, bunun hatâsını kadınlarda aramak lâzım»** demiştir.

Birlik başkanı, Türk işçilerinin ızinli olarak yurda gelişlerinde karşılaştıkları güçlükler konusuna önem verdiğini belirtmiş, Almanya'ya döndüğü zaman bu problemi halle çalışacağını ilâve etmiştir.

TÜRK İŞÇİLERİ İÇİN BÜLTEN

Alman Sendikalar Birliği (D. G.B.) Almanya'da çalışan Türk metal sanayii işçileri için Türkçe bir haber bülteni yayımlamaktadır. «Haberler» adını taşıyan bülten işçilerimize çok yararlı olmaktadır. Türk işçilerinin çeşitli problemleriyle ve sendikal sorunlarla ilgili konuların yer aldığı bülten, Almanya'daki işçilerimizin büyük ilgi siyle karşılanmıştır. Bu arada, bültenin son sayılarından birinde yer alan «Ücretlerin Artırılması ve Çalışma Sürelerinin Kısaltılması» konulu yazı da büyük ilgi uyandırmıştır. Bültenin başlığında, resimde görüldüğü gibi, bir de ay-yıldız yer almaktadır.

KONGRELER

ŞEKER-İŞ KONGRESİ

Şeker-İş Sendikası'nın İkinci Genel Kurul toplantısı, 28-31 Temmuz tarihleri arasında, Sosyal Sigortalar Kurumu toplantı salonunda yapılmıştır.

Şeker-İş'in on yedi şubesinden gelen 78 delegenin katıldığı Şeker-İş Kongresinde Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Başkan Yardımcısı Hasan Türkay, Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, Sanayî Bakanı Ali Nailî Erdem, Teksif Başkanı Bahir Ersoy, Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar, Petrol-İş Başkanı Ziya Hepbir, Tes-İş Federasyonu Başkanı Selâhattin Erkap, Tez-Büro-İş Başkanı Tahir Gerek, Devlet Demiryolları İşçileri Federasyonu Genel Sekreteri Ahmet Çatakçinler, Tarım - İş Başkanı Kâmil Yıldırım, Metal - İş Başkanı Kaya Özdemiroğlu, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Genel Müdürü Fahrettin Mutluay ve genel müdürlüğün diğer mensupları konuk olarak hazır bulunmuşlardır.

10 bin üyeli Şeker-İş'in genel kurulu, Başkan Hamdi Güvenen'in konuşmasıyla açılmıştır. Güvenen, Şeker-İş'in iki yıllık çalışmaları hakkında önemli bilgi vermiş ve kongrenin başarılı geçmesini dilemiştir.

Daha sonra başkanlık divanı seçimi yapılmış ve Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, kongre başkanlığına seçilmiştir.

Başkan Seyfi Demirsoy, kongrede hazır bulunan Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'i kürsüye davet etmiş ve Çağlayangil, kongrenin başarı kazanmasını dileyen kısa konuşmasını, genel kurulun son gününde gene konuşacağını vaadederek bitirmiştir.

FAALİYET RAPORU

Bakanın ve konuk sendikacıların konuşmalarından sonra, sıra faaliyet raporunun okunmasına gelmiştir.

Elli yedi sayfalık faaliyet raporunda Şeker-İş'in örgütlenme, toplu sözleşme ve eğitim çalışmalarını geniş şekilde ele alınmış, sosyal hayatımızla ilgili kanunlar, petrol sorunu, dış ticaretin devletleştirilmesi, siyasal sorunlarla sendikacılığın yakınlık derecesi üzerinde Şeker-İş'in görüşleri de esaslı şekilde saptanmıştır.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun, elindeki paraları yüzde 2,5 gibi düşük faizle bankada bekletmesini eleştiren raporda, Sosyalizasyon Kanunu'nun çıkışından sonra, İşçi Sigortaları hastahanelerine Sağlık Bakanlığınca el konulması şiddetle tenkid edilmekte ve Türk-İş'in bu konudaki mücadelesine yürekten katılındığı ifade edilmektedir.

İş Kanunu ve İşsizlik Sigortası ile ilgili çalışmaların da daha hızlandırılması gerektiği konusunda uyarmalarda bulunan rapor daha sonra, toprak reformu konusuna değinmekte ve özetle şöyle demektedir :

«Memleketimizin yüzde 75 oranındaki nüfusunu teşkil eden köylü vatandaşlarımızı, Toprak Reformu yakından ilgilendirmekte, bu kanunun bir an önce yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Toprak ağalarının elinde bulunan geniş arazi parçalarının, memleket gerçeklerine uygun olarak, köylü vatandaşlar tarafından işlenebilmesi imkânı sağlanmalıdır. Böylelikle, bu vatandaşları ağaların kölesi olmaktan kurtarıp, istihsal kapasitemizin artması sağlanmalı-

SÖZLEŞME — Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası yla, Sosyal Sigortalar Kurumu yetkilileri arasındaki toplu sözleşme, ay içinde imzalanmıştır. Resimde, Sağlık-İş Başkanı Abdullah Uzunal, Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesislerinde çalışan dört bin işçiyi kapsayan sözleşmeyi imzalarken görülüyor. Toplu sözleşmeyle, işçilere tanınan sosyal yardımlarda artış sağlanmış ve en önemlisi; 12 saatlik çalışma süresi, 8 saata indirilmiştir

KONGRE — Maden-İş Sendikası'nın yıllık kongresi İstanbul'da yapılmıştır. Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy'un da katıldığı kongre üç gün devam etmiş tir. Resimde, şube flamalarının yanın da oturan delegeleri görüyorsunuz.

dır.

Bu dâva halledilmedikçe, köylerden şehirlere olan akın devam edecek, dolayısıyla, işsizlik alabildiğine çoğalacaktır.»

DIŞ TİCARETİN DEVLETLEŞTİRİLMESİ

Bu arada Türk-İş'in, dış ticaretin devletleştirilmesi konusundaki görüşüne de değinilmiştir. Raporun ilgili kısmında, bu konuda da özetle şöyle denilmektedir :

«Yüksek Plânlama Teşkilâtı'nın hazırladığı raporda, dış ticaretle iştigal eden vurguncu kişilerin, dış ülkelere 13 milyar Türk lirası kaçırdığı kesinlikle ifade edildiğine göre, ve bu duruma bir çare bulunamıyorsa, dış ticaretin bir an önce devletleştirilmesindeki faydaları saymaya bile lüzum yoktur; derhal devletleştirilmelidir.

Yok, hükûmet, Devlet Plânlama Teşkilâtı'nm açıkladığı bu suiistimal ve hırsızlığa kesin hal çaresi bulunacağını ve bunun önleneceğini garanti edebilirse, devletleştirme elbette ki lüzumsuz olacaktır.»

REJİM VE SENDİKA

Raporda, daha sonra petrol davasına değinilmekte ve yerli sermaye ile devletin elele vererek, millî petrolümüzü çıkarması gerektiği ifade edilmektedir. Rapor, bundan sonra demokrasilerde sendikacılığın yeri ve önemi konusunda da önemli görüşler belirtmektedir. **«Rejim ve Sendika»** başlığını taşıyan bu kısımda, özetle şöyle denmektedir :

«Hür sendikacılık, demokratik nizamın var olduğu ülkelerde gelişir ve güç kazanır. Demokrasi ve sendika, birbirini tamamlayan iki faktördür. Demokrasi olmayan yerde sendika, sendika olmayan yerde demokrasi olmaz.

Bu itibarla, sendikalar aşırı sağ ve aşırı solun şiddetle karşısındadırlar.»

Bu arada, sendika çatısı altına siyaset sokmanın da tehlikeleri üzerinde duran rapor, bu konuda da şu satırları kapsamaktadır :

«Partilere aşırı sempati gösterme gafleti, sendikalar için en büyük gaflettir. Bilhassa bu noktaya önem vermek, her sendika üyesinin en tabiî görevidir. Bununla birlikte, bu husus, bir tesanüt borcu olarak mütaleâ edilmelidir.

Bunda muvaffak olunduğu müddetçe, demokratik rejim, âdil bir ücret sistemi, her sahada kalkınma hızının ancak böylelikle elde edileceği kanaatindeyiz. İşçilerin partileri, sendikalardır. Refah ve saadete giden yol, buradan geçer.»

Faaliyet ve hesap raporlarının okunmasından sonra, sıra ile söz alan delegeler, ,raporlar üzerindeki görüşlerini belirtmişlerdir.

ULUSLARARASI FEDERASYONA KATILMA

Bu arada, Şeker-İş'in, milyonlarca üyesi bulunan **«Uluslararası Besi Federasyonu»** (IUF) ye katılmasıyla ilgili olarak yapılan oylamada da olumlu sonuç alınmış, böylelikle Şeker-İş'in dünya besin sanayiinde çalışan yüzlerce sendika ve federasyon arasında temsili gerçekleşmiştir.

Daha sonra, gündemin tüzük tadiliyle ilgili maddesine geçilmiş ve bu madde de, üzerinde de fazla tartışılmadan uygulanmıştır. Kongrenin ilk günü seçilen komisyonların da çalışmalarını tamamlamaları ve yaptıkları çalışmaları genel kurula sunmalarından sonra, seçimlere geçilmiştir.

Seçimlerde, Şeker-İş'in başarılı yürütme kurulu, büyük çoğunlukla tekrar işbaşına getirilmiş. tir. Bu durumda Şeker-İş Genel Başkanlığına Hamdi Güvenen, Genel Sekreterliğine Faik Dinçay ve Malî Sekreterliğe de Mustafa Süzen seçilmişlerdir.

TÜRKİYE MADEN-İŞ KONGRESİ

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayiî İşçileri Sendikası (Maden - İş'in kongresi, 26 - 28 temmuz tarihleri arasında İstanbul'da yapılmıştır.

Türk-İş Birinci Bölge Temsilciliği Eğitim Uzmanı Vahdet Aşar'ın kongre başkanlığına seçildiği toplantıda, Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy da hazır bulunmuş ve yaptığı kısa konuşmayla Maden-İş'in başarılı çalışmasını öğmüştür. Demirsoy, Maden-İş'in bazı prensip ayrılıklarına rağmen, Türk-İş'in en sadık bir üyesi olduğunu, yaptığı çalışmalarla kısa zamanda başarı kazandığını belirtmiş, bu başarıların devamlı olmasını dilemiştir.

Kongre, Maden-İş Başkanı Kemal Türkler'in açış konuşmasıyla başlamıştır. Esas olarak, sosyal hakların Anayasa'mızdaki yeri üzerinde önemle duran Kemal Türkler, Anayasa ilkelerine sendikaların sahip çıktığını şöyle belirtmiştir:

«Kongremiz, ilerici kuvvetlerle, tutucu ve çıkarcı çevrelerin birbirleriyle yer yer fikir ve hareket mücadelesi verdiği dönemde, Anayasa ilkelerine sendikaların sahip çıkmakta olduklarını, bütün ayrıntılarıyla ve bütün güçlüğü ile belirterek çalışmalarına başlayacaktır.»

TAVİZ VERMİYECEĞİZ...

Anayasa ilkelerinden en ufak taviz verilmemesi gerektiğini söyleyen Türkler, Maden-İş'in bu konudaki kararlı tutumunu da şöyle saptamıştır :

«Açıkça söylüyor ve ilân ediyoruz ki, gizli kapaklı yollarla, örtülmüş ve maskelenmiş niyetlerle, Anayasa'da yer alan ilkelere karşı olan bütün örgütler, bütün kişiler ve bütün hesap güdücüler karşısında, biz güçlü işçi sendikaları olarak, Anayasa'nın kılına halel getirmeyecek ve tutucu, sömürücü kuvvetlere, Anayasa'nın hiçbir ilkesinde en uzak bir taviz vermeyeceğiz.

Türkler, daha sonra Türk İşçi si'nin Anayasa'ya bağlılığını da şu sözle özetlemiştir :

«Çünkü biz, fikir özgürlüğünden yanayız.»

SENDİKALAR VE UĞRAŞLARI

Bu arada, sendikaların ilgilenmesi gereken sorunların neler olması gerektiği konusuna da değinen Maden-İş Başkanı, sendikasının bu konudaki görüşünü de şu sözlerle yansıtmıştır :

«Biz, işçi sendikası olarak, üyelerimizi yalnız ve işyerlerinin birer ünitesindeki basit, günlük işçi-işveren meseleleriyle uğraşır durumda bırakmak isteyenlerden değiliz.

Biz, hayatı tümü ile ele alan ve hayatın seve seve yaşanır bir güzelliğe getirilmesine çalışan, sendikacılığı, dar kalıpların çerçevesinde bunaltmayan bir anlayışın mensuplarıyız.»

Türkler, alkışlanan konuşmasını, şu sözlerle bitirmiştir :

«Gücümüzü Anayasa'dan, metodumuzu bilimden, inancımızı tarihin derslerinden almaktayız.»

KONUKLARIN KONUŞMALARI

Daha sonra, genel kurula konuk olarak katılanlardan, sırasıyla, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü Dr. Fikret Pamir, eski Çalışma Bakanı ve Ankara Milletvekili Bülent Ecevit, eski Başbakan Yardımcısı ve Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu, Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Türkiye İşveren ler Konfederasyonu Genel Sekreteri İlhan Lök, Arçelik Şirketi Yönetim Kurulu Üyesi Lûtfi Doruk, İngiliz, Fransız ve Amerika'lı konuklar, konuşmalar yapmışlardır.

RAPORLAR

Daha sonra çalışma raporunun okunması ve rapor üzerindeki tenkitlere geçilmiştir. Gayet geniş tu-

KONGRE — Toleyis Federasyonu'nun olağanüstü kongresi, geçen ayın sonunda Ankara'da yapılmıştır. Elektrikli bir hava içinde geçen kongrenin başkanlığını Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç yapmıştır. Resim, de kongreyi izleyen delegeler görülüyor.

tulan rapor, üç ayrı bölümde düzenlenmiştir. Birinci bölümde, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal durumuyla ilgili sendika görüşleri, ikinci bölümde, Maden-İş'in 11 komitesinin (**Örgütlenme, toplu sözleşme, personel, maliye, eğitim, basın, hukuk, dış münasebetler, araştırma, meslekî konular, sosyal ilişkiler**) çalışmaları özetlenmiştir. Raporun üçüncü kısmı ise, bütçeye ayrılmıştır.

Raporların okunmasından ve eleştirilmesinden sonra, sıra tüzük değişikliğiyle ilgili gündem maddesine gelmiştir. Daha sonra ise seçimlere geçilmiştir.

Seçimler sonucunda, Genel Yürütme Kurulu'na şu üyeler seçilmiş lerdir :

Genel Başkan : Kemal Türkler, Genel Sekreter : Ruhi Yümlü, Genel Başkan Yardımcıları : Cavit Şarman, Hilmi Güner, Şinasi Kaya.

KONGRE — Teksif'in otuz bin kişilik İstanbul Şubesi'nin kongresi, ay sonunda yapılmıştır. Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy'un da katıldığı kongre heyecanlı geçmiş, üç gün süren kongre sonunda yapılan seçimlerde, eski yönetim kurulu tekrar vazifeye getirilmiştir.

TOLEYİS KONGRESİ

Türkiye Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Federasyonu (TOLEYİS) in olağanüstü genel kurul toplantısı, temmuz ayının son günlerinde Ankara'da yapılmıştır.

Denetçilerin isteği üzerine, Yönetim Kurulu tarafından toplanan genel kurulda, federasyonun eski Başkanı İsmail Aras şiddetle suçlanmıştır. Bir süre önce istifa eden yürütme kurulunun yerine geçici olarak göreve getirilen yürütme kurulunun raporunda ve delegeler tarafından yapılan konuşmalarda, federasyonun Türk-İş'e bağlılığı dile getirilmiş ve konfederasyona, politik sebeplerle çirkin isnatlarda bulunmuş olan İsmail Aras şiddetle yerilmiştir.

Genel Kurul, İsmail Aras, İsmail İnan ve Lûtfi Güneş'ten kurulu eski yürütme kurulunu ibra etmemiş ve bu yöneticilerin durumunun adalete intikali kararlaştırılmıştır.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un başkanlığa seçildiği kongre sonunda yapılan seçimlerde, yeni yürütme ve yönetim kurulları şöyle saptanmıştır:

Genel Başkan: Nusret Aydın, Genel Sekreter: Hamit Özkan, Mâlî Sekreter: Halil Özkaya, Genel Başkan Yardımcısı: Oğuz Yazal, Genel Sekreter Yardımcısı: Hasan Ergün

Yönetim Kurulunda ise şu üyeler görev almışlardır :

Halis Pirim, Nuri Uysal, Tahir Güner, Sait Erbozkurt, Ali Kocaman, Mustafa Sırt, Recep Aslan, Sami Gürler, Yunus Yakar, Ali Özarkalıoğlu.

TEKSİF İSTANBUL ŞUBE KONGRESİ

Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayiî İşçileri Sendikası (Teksif) in İstanbul Şube Kongresi, 24-25 Temmuz tarihlerinde İstanbul'da yapılmıştır.

82 bin üyeli büyük sendikanın 32 bin üyeli güçlü şube kongresinde, 970 delegeden 570'i hazır bulunmuştur.

Bazı prensip ve fikir ayrılıklarının yüzünden, iki ayrı gurubun çekişmesi halinde geçen kongreye, Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy başkanlık etmiştir. Şube yönetim kurulunun tasarruflarını, Türk-İş tüzüğünün verdiği yetkiye dayanarak durduran ve kongre tarihini saptayan Türk-İş Yürütme Kurulu'nun bu müdahalesi, büyük şubenin sarsılmasını önlemiştir.

Kongre sonunda yapılan seçimlerde, bir süre önce görevden ayrılan yönetim kurulu, pek az değişiklikle yeni baştan seçilmiştir. Yeni yönetim kurulunda şu üyeler görev almışlardır :

Başkan: Rıza Güven, Başkan Yardımcıları: Hikmet Ulusçu, İhsan Ünsalan, Sekreter: Yunus Kara, Sayman Üye: Şükrü Van, Üyeler: Sabri Tığlı, Hakkı Özkal, Münevver Dumaner, Mülâyim Güdücü, Naci Temel, Kemal Akay, Altay Abatay, Adil Torun, İsmail Çöl, İsmet Şentürk Vahit Demiroğlu, Salih Kondal, Gündoğdu Karadeniz, Münir Cantez, Hüseyin Akduman, Celil Kulaksız.

Teksif'in genel kongresi, 18-21 Ağustos tarihleri arasında, Ankara da yapılacaktır. Sosyal Sigortalar Kurumu'nda yapılacak kongrede, 82 bin Teksif üyesi arasından seçilmiş 29 şubenin delegeleri hazır bulunacaktır.

Dünyadan Haberler

ALMANYA'DA SENDİKALARIN POLİTİKALARI

Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) Başkanı Ludwig Rosenberg 1965 - 65 yılı içinde konfederasyona bağlı sendikaların politikalarını aşağıdaki tavsiyelere göre tesbit etmelerini istemiştir. DGB sendikaların toplu pazarlık müzakerelerinde aşağıdaki hususları dikkate almalarının yerinde olacağını belirtmektedir :

— Çalışma saatlerinin kısaltılması,

— Ücretlerin ve maaşların yükseltilmesi,

— Ücretli izin müddetlerinin uzatılması,

— İş güvenliğini temin edici tedbirlerin geliştirilmesi,

— Sosyal yardımların geliştirilmesi ve şumul sahasının genişletilmesi,

— İş yerinde işçi sağlığı ile ilgili tedbirlerin alınmasında hususi bir dikkat sarfedilmesi,

— İşçi - işveren işbirliğini işyerinde tesis edecek tedbirlerin alınması ve işçinin idareye iştirakının sağlanması,

— Eşit eğitim imkanları yaratılması,

— Meslekî eğitim imkânlarının çoğaltılması ve daha dikkatle yürütülmesinin temini.

NORVEÇ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU'NUN KONGRESİ YAPILDI

Norveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO) nun kongresi geçen ay içinde Oslo'da yapılmış ve olumlu sonuçlar alınmıştır. Kongre bilhassa tam istihdam politikası, çalışma saatlerinin kısaltılması, işçinin idareye iştirakı, konularını müzakere etmiş, sendikaların kongre kararlarına paralel bir politika takibetmesini istiyerek, ekonomik problemlerin halli için Norveç Hükümeti'nin dikkatini çekmiştir.

MİLLETLERARASI ZİRAAT ve YARDIMCI İŞKOLLARI İŞÇİ SENDİKALARI

16 - 17 Temmuz 1965 tarihlerinde Amsterdam'da yapılan İkinci Dünya Kongresi'nde Milletlerarası Ziraat ve Yardımcı İşçi Sendikaları Federasyonu millyonlarca tarım işçisini ilgilendiren kararlar almıştır. Dünyanın karşı karşıya bulunduğu açlık tehlikesi ile ilgili olarak milletlerarası federasyon, Birleşmiş Milletler vasıtasıyla az gelişmiş memleketlere bu alanda yardım yapılmasını istemekte ve bir «Dünya Gıda Heyeti» kurulmasını teklif etmektedir.

Milletlerarası federasyonun kongresinde toprak reformu sorunu da tartışılmış ve ülkelerin çoğunda faal nüfusun tarım alanında çalışmakta oldukları belirtilerek, toprak reformunun ihtiyacı en iyi karşılayacak şekilde yapılmasının önemine işaret edilmiştir.

Diğer taraftan federasyon sadece toprak reformunun gerçekleştirilmesinin temel davaları hallede miyeceğini de ifade etmekte ve reforma bağlı olarak olarak kooperatifçilik hareketinin geliştirilmesinin zaruri olduğunu tasrih etmektedir.

Federasyon sanayileşmiş memleketlere de sorumluluk düştüğünü hatırlatarak, kooperatifçilik hareketinin gelişmesinde en büyük payı taşıyacak olan ziraî âlat ve edavatın, teknik yardım faslından az gelişmiş memleketlere gönderilmesini istemektedir.

MİLLETLERARASI GAZETECİLER FEDERASYONU'NUN İSTEĞİ

Milletlerarası Gazeteciler Federasyonu'nun Tel Aviv'de yapılan son toplantısında basın hürriyetini, söz ve yazı hürriyetini koruma ğa gayret eden Küba'lı gazetecilerin karşı karşıya bırakıldıkları insanlık dışı davranışlar müzakere edilerek, dünya kamu oyu önünde kızıl Kastro rejiminin bir kere daha takbih edilmesi kararlaştırılmıştır.

Milletlerarası Gazeteciler Federasyonu bildirisinde Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın da dikkatini çekerek, İnsan Hakları Evrensel Bevannemesi'nin ihlal edildiğini bildirmekte ve Küba Hükümeti'nden 30 gazeteciyi derhal serbest bırakmasını istemektedir.

Milletlerarası Gazeteciler Federasyonu 29 hür memleketten 54,000 gazeteciyi temsil etmekte olan bir kuruluştur.

(FO) PLANLAMA OTORİTELERİNİN DİKKATİNİ ÇEKTİ.

Fransız İşçi Sendikaları Konfederasyonu Fransa Hükümeti'nin önemli ekonomik problemleri halletmek için tatminkâr bir politika takip etmediğini belirterek ekonomik gelişme, teknik gelişmeye çalışma hayatını adapte etme, yatırımlar, araştırma, bölge kalkınması ve ucuz mesken inşaı gibi ana davaların yüz üstü bırakıldığını ifade etmektedir.

Konfederasyon Hükümetin «gelir politikası» adı altında ücret seviyesine müdahale etmesini de şiddetle tenkit ederek, işçi sendikalarının bu müdahaleci davranışa karşı kovacaklarını kesin bir dille bildirmektedir.

Hükümetin kamu sektörüne, özel sektörde hür toplu pazarlık mekanizmasına, ziraat sektörüne çeşitli yollarla müdahale etmesinin işçi ücretleri, hür pazarlık hakkı ve işçinin sosyal güvenliği için tehlike teşkil etmekte olduğu da tasrih edilmektedir.

Konfederasyon, aşağıdaki görüşlerin dikkate alınmasını istemektedir:

— İşçinin satın alma gücünü arttırıcı tedbirler derhal altınmalıdır,

— Haftalık çalışma saatlerinin beş gün üzerinden 40 saat olarak tesbiti yolundaki toplu pazarlık müzakereleri itibar görmelidir,

— İşyerlerinde sendika mümessillerinin teminatı ile ilgili taahhütlere harfiyen riayet edilmelidir,

— Sosyal güvenlik sistemi geliştirilmek suretiyle sosyal yardımlar tekrar derecelendirilmeli, toplu iş sözleşmelerinde yer alan hastalık ve ilâç yardımları % 80 - 100 üzerinden işçiye ödenmelidir.

BIR ALMAN SANAYİCİ FABRİKASINI İŞÇİLERE VERDİ

Bir Alman sanayici 70 inci doğum gününü 22,5 milyon Türk lirası değerindeki fabrikasını, bu fabrikada çalışan 300 işçiye bağışlayarak kutlamıştır.

75 yıllık bir tesis olan fabrikayı babasından devralan ve 25 yıldır başında bulunan Erich Pfeiffer, çocuğu ve yakın akrabası bulunmadığı için fabrikayı işçilerine bağışlamayı uygun bulduğunu söylemiş ve demiştir ki :

«İşçiler, çalışmalarının karşılığı olan ücreti almaya devam edeceklerdir. Kârdan hisselerine düşecek temettü ise kendilerinin iyi çalışıp çalışmamalarına bağlıdır. Ben bu dünyadan göçtükten sonra fabrikanın en iyi ellerde olacağına inanıyorum. İşçilerimle iftihar ederim. Onlar çok iyi çalıştılar ben de kendilerine daima iyi davrandım.»

BİR HALKIN KADERİ — Güney Vietnam'daki savaşın çıkmasında, bu yoksul küçüklerin hiçbir günahı yoktu. Onlar, bombaların patlamasını, aç kalmayı, hasta olmayı, ana - babalarının hunharca öldürülmesini istememişlerdi.

Walther Reuther Amerika'nın Vietnam Politakasını yeriyor

Stokholm'de Amerikan Otomobil İşçileri Sendikası Başkanı Walter Reuther, Amerika'nın en büyük hatasının Vietnam'ın içişlerine karışmak olduğunu söylemiş ve bunun günahını eski Dış işleri Bakanı John Foster Dulles'a yüklemiştir

İsveç Başbakanı Tage Erlander'in başkanlığında toplanan sosyalist konferansına katılmak üzere buraya gelmiş bulunan Rauther Vietnam savaşının büyük bir savaşa çevrilmiyeceğini söylemiş ve demiştir ki :

«İlk büyük hatayı 1954 Cenevre Konferansında o zamanki Dışişleri bakanı John Foster Dulles yaptı.

WILLIAM REUTHER

Fransa'nın yerini biz almamalıydık. Böyle bir buhrana Birleşmiş Milletler'in el koyması gerekirdi. Fakat şimdi çekilmek için geç.»

Çalışma Hayatı İle İlgili Herkesin Kitabı

SENDİKALAR
VE
GREV, LOKAVT HAKLARI

TÜRK-İŞ YAYINLARI NO. 35

274 Sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu ile ilgili Türk-İş görüşleri, tasarıların tenkidi, basının görüşü, komisyon raporları, kanunlarla ilgili hakların Dünya ve Türk Anayasa'larındaki yerleri, Danıştay, Yargıtay, diğer mahkemeler ve Yüksek Hakem Kurulu kararlarını kapsıyan bu kitap, Türk sendikacılığının ansiklopedisidir.
1200 sayfa, fiatı 50 T.L.

ÖDEMELİ OLARAK GÖNDERİLİR.

İsteme Adresi : Atatürk Bulvarı İşçi Sigortaları Han Kat 3, Kızılay, Ankara

(TÜRK-İŞ 10)

AYLIK **TÜRK-İŞ** DERGİ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Yayın Organı

OKUYUNUZ

ABONE OLUNUZ

Atatürk Bulvarı, İşçi Sigortaları Han Kat 1 No. 2, Tel : 12 66 18, Kızılay , Ankara

(TÜRK-İŞ 9)

Zeyyat Kocamemi
Tokat

İhsan Ç
İçel

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

İŞÇİ KONULARI
MİLLET MECLİSİ ve CUMHURİYET SE
ÜYELERİNİN DAVRANIŞLARI

KONU :	MİLLET M… ÜYE… Genel Oylama Yekûnu A
TOPLU SÖZLEŞME, GR… LOKAVT KANUNU	
SENDİKALAR KANUNU	
İŞ KANUNU	
SİGORTA KANUNLARI	
TARIM İŞ KANUNU	
DENİZ İŞ KANUNU	
İŞSİZLİK SİGORTASI	
TOPRAK REFORMU	
VERGİ REFORMU	
SOSYAL VE İKDİSADİ PLÂNLAMA	
	YEKÛN A
	Çeşitli Teklifler Hakkında Düşünceler

Zeynel Gündoğdu
Erzincan

Sait Sina Yücesoy
Konya

Ruhi Soyer
Niğde

Ahmet Bil…
Kırşehir

Lehte
A Aleyhte